

**Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство
“Проф. Асен Диамандиев” – Пловдив**

Факултет „Музикална педагогика“
Катедра „Класическо и поп и джаз изпълнителско изкуство“

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т

на

ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД
за придобиване на образователна и научна степен
„Д о к т о р“

на тема:

Източният Лу И и Западната класика

Професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство
Докторска програма „Музикознание и музикално изкуство“

Цзо Юнчжънг

Научен ръководител: проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак
Пловдив, 2024 год.

Резюме

Академията за изкуства „Лу И“ е първата известна школа по изкуства, основана от Китайската комунистическа партия (съкратено ККП) в ранните дни на Антияпонската война. Развитието и растежът на Академията за изкуства „Лу и“ е тясно свързан с принципите, политиката и идеите на ККП относно литературно-художественото творчество и е представител и лидер на китайската литературно-художествена и музикална дейност, както и на литературно-художественото образование преди и след основаването на Нов Китай през 1949 г. Академията за изкуства „Лу И“ , наречена „Лу Сюн“ е изиграва много важна роля в историята на китайската революционна литература, музика и изкуство и оказва дълбоко влияние върху развитието на съвременната китайска култура. Ето защо в Китай тя е назовавана „Храм на новата литература и изкуство“. Като основна част от учебната практика на Академията, образованието по музикално изкуство играе водеща роля в развитието на китайската музика. В настоящия дисертационен труд Академията е представена като Академията „Лу Сюн“ на Изтока и в същото време тя е сравнена с класическата музика на Запада, като се разглеждат и анализират връзките ѝ със западната класическа музика. За по-голяма яснота е редно да уточним, че когато говорим за „Академията Лу Сюн“ я съотнасяме към формулировката „Източен Лу И“, което е по-обобщеното понятие.

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод.....	7
I. ПЪРВА ЧАСТ. Източният Лу И. Преглед на Академията за изкуства „Лу Сюн“	8
1. ГЛАВА ПЪРВА: Основаване и развитие на Академията за изкуства „Лу Сюн“	8
1.1 Периодът в Йенан (1938-1945)	8
1.1.1 Исторически фон при създаването на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан ...	8
1.1.2 Развитие на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан	12
1.2.3 Основна дейност на Академията за изкуства Лу Сюн“ в Йенан	16
1.2 Североизточен период на Академията за изкуства „Лу Сюн“ (1945-1953)	19
1.2.1 Историческият фон при създаването на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай	19
1.2.2 Развитие на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай	21
1.3 Основни дейности на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай	24
1.3.1 Организиране на литературно-художествени представления	26
1.3.2 Провеждане на практическа дейност на фронта	26
1.3.3 Мобилизиране на масите да участват в популяризирането на изкуството	27

1.3.4 Организиране на представления с цел симпатизиране на масите	28
1.3.5 Събиране и класифициране на североизточни народни песни	29
1.3.6 Организиране на обучение по големи барабани от Североизтока	30
1.3.7 Реформиране на музиката на изкуството „бънбън“	31

ГЛАВА ВТОРА: Арт трупите в Академията за изкуства „Лу Сюн“ и техните дейности

	34
2.1 Арт трупы от периода в Йенан и техните дейности	34
2.1.1 Експериментална арт трупа	35
2.1.2 Китайска асоциация за изследване на народната музика	36
2.1.3 Група за изследване на пекинската опера	37
2.1.4 Музикална работна трупа	38
2.2 Арт трупы от периода в Североизточен Китай и техните дейности	39
2.2.1 Първа арт трупа	40
2.2.2 Втора арт трупа	41
2.2.3 Трета арт трупа	43
2.2.4 Четвърта арт трупа	44
2.2.5 Музикална работна трупа	45

2.2.6	Характеристики на дейността на арт трупите	49
ГЛАВА ТРЕТА: Музикалното образование в Академията за изкуства „Лу Сюн“ 54		
3.1	Музикално образование в Академията за изкуства „Лу Сюн“ през периода в Йенан	54
3.1.1	Различни периоди на музикалното образование в академията в Йенан	54
3.1.1.1	Начален период на основаването на Академията за изкуства „Лу Сюн“	54
3.1.1.2	Период на развитие на университета Йенан	56
3.1.2	Преглед на преподаването в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан	57
3.2	Музикално образование в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай	67
3.2.1	Периодът на арт трупите в академията в Североизточен Китай.....	67
3.2.2	Периодът на Североизточната музикална консерватория	68
ГЛАВА ЧЕТВЪРТА: Представителни композитори на Академията за изкуства „Лу Сюн“..... 73		
4.1	Великият майстор на хоровото пеене – Сиен Синхай	73
4.2	Червеният музикант (революционният музикант) – Лю Дзи	74
4.3	„Усвояването на целината“ – Ан Бо	76
4.4	„Силни работници“ – Ма Къ	77
4.5	„Лидерка на народната музика“ – Дзи Мин	79

4.6 „Малкият червен войник“ – Лю Чъ	80
4.7 „Вървим по големия път“ – Ли Дзиефу	81

II. ВТОРА ЧАСТ. Представителни произведения на Академията за изкуства „Лу Сюн“ и препратки към западната класика.....
83

ГЛАВА ПЕТА: Сблъсъкът между създаването на песни в Академията за изкуства „Лу Сюн“ и западната класика .....
83

5.1 Създаване на песни в Академията за изкуства „Лу Сюн“.....	83
5.1.1 Етапи на създаване на песни в Академията за изкуства „Лу Сюн“.....	83
5.1.1.1 Периодът в Йенан (1938-1945)	84
5.1.1.2 Периодът в Североизточен Китай (1946-1957)	102
5.1.1.3 Период на Североизточната музикална консерватория (1953-1957)	104
5.2 Сблъсък между песните на Академията за изкуства „Лу Сюн“ и западната класика ...	106
5.2.1 Творчески характеристики на песните от Академията за изкуства „Лу Сюн“	106
5.2.2 Сблъсък между създаването на песни в Академията за изкуства „Лу Сюн“ и западната класика	107
5.2.2.1 Пристигането на композитора Сиен Синхай в Йенан	107
5.2.2.2 Събиране и превод на руска музика	108
5.2.2.3 Пристигане на чуждестранни музиканти в академията	109

5.3 Историческото значение на създаването на песни в Академията за изкуства „Лу Сюн“	109
--	-----

ГЛАВА ШЕСТА: Сблъсъкът между хоровото творчество на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан и западната класика .....

6.1 Обзор на хоровото изкуство	113
6.1.1 Произход и развитие на западното хорово изкуство	113
6.1.2 Произход и развитие на китайското хорово изкуство	114
6.2 Хорово творчество в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан	116
6.3 Сблъсъкът между хоровото изкуство на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан и западната класика - с пример за „Кантата за Жълтата река“	121
6.3.1 Развитието на хоровото изкуство в Академията за изкуства „Лу Сюн“ и сблъсъкът му със западната класика	

121

6.3.2 Хоровите композиционни характеристики в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан	130
6.3.3 Значение на хоровото творчество в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан	138

ГЛАВА СЕДМА: Сравнение между оперното творчество в Академия за изкуства „Лу Сюн“ и западната класика .....

7.1 Преглед на възникването и развитието на китайската опера	140
7.1.1 Период на проучвания в китайската опера	140
7.1.2 Период на утвърждаване на китайската опера	141
7.1.2.1 Зараждане на операта <i>янгъ</i> и новата опера в Йенан	141
7.1.3 Преломен момент за новата опера - „Момичето с белите коси“	142
7.1.4 Период на разцвет на китайската опера	142
7.1.4.1 Операта в периода на възраждане	
7.1.4.2 Операта през 80-те години на 20-ти век	143
7.1.4.3 Операта през 90-те години на 20-ти век	145
7.2 Новата опера <i>янгъ</i>	146

7.2.1	От старата опера <i>янгъ</i> към новата опера <i>янгъ</i>	146
7.2.2	Новата опера <i>янгъ</i> през периода на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан	147
7.2.3	Иновации в новата опера <i>янгъ</i>	149
7.3	Творчески характеристики на новата опера <i>янгъ</i> в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан	151
7.3.1	Характеристики на жанровото творчество	151
7.3.2	Характеристики на музикалното творчество	
		153
7.4	Ново творчество в стил опера <i>янгъ</i> от периода на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай	161
7.4.1	Развитие на новата опера <i>янгъ</i> през периода в Североизточен Китай	161
7.4.2	Характеристики на новото творчество в стил опера <i>янгъ</i> от периода на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай.....	162
7.5	Нова опера	164
7.5.1	Обзор на Новата китайска опера	
		164
7.5.2	Етапи в развитието на Новата опера	
		167
7.5.3	Представителната нова опера: „Момичето с белите коси“	
		169
7.5.3.1	Творчески контекст на операта „Момичето с белите коси“.....	
1		6
		9
7.5.3.2	Музикален анализ на операта „Момичето с белите коси“	
		170
7.5.3.3	Музикален анализ на персонажа Ян Байлао.....	170
7.5.3.4	Музикален анализ на персонажа „Си-ар“	
		171
7.5.3.5	Музикална композиция за останалите персонажи	
		172
7.5.3.6	Художествени характеристики на операта „Момичето с белите коси“	
		173

Заклучение	177
Ползвана литература	181

Увод

Академията за изкуства „Лу И“ е първата известна школа по изкуства, основана от Китайската комунистическа партия (съкратено ККП) в ранните дни на Антияпонската война. Постепенно Академията се развива под ръководството и грижите на ККП. Комунистическата партия основава Нов Китай през 1949 г. Развитието и растежът на Академията за изкуства „Лу И“ напълно прилага принципите, политиката и идеите на ККП относно литературното и художественото творчество и е представител и лидер на китайската литература и художествена дейност, както и на литературното и художествено образование преди и след основаването на Нов Китай. Академията за изкуства „Лу И“, наречена „Лу Сюн“ е изиграла много важна роля в историята на китайската революционна литература и изкуство и е оказала дълбоко влияние върху развитието на съвременната китайска култура. Ето защо в Китай тя е назовавана „Храм на новата литература и изкуство“. Като основна част от учебната практика на Академията, образованието по музикално изкуство играе много важна водеща роля в развитието на китайската музика. Това е мястото, където започва съвременната китайска музика и източник на мечтите на китайците за модерна музика. Музикалното изкуство, застъпено в Академията за изкуства „Лу Сюн“ по време на нейното основаване и последващо развитие, винаги се е придържало към реалното положение в Китай, настоявайки да служи на революцията и на обществеността, като същевременно следва принципа чуждестранната култура да служи на нуждите на Китай, а също и идеята да се учи от изключителните постиженията на западното изкуство и да създаде уникален път на развитие на китайското музикално изкуство със свои собствени характеристики, да открие нова ера на китайската музика и да постави солидна основа за развитието на съвременната китайска музика. Тя е „Източният Лу И“. В настоящия дисертационен труд Академията е представена като Академията „Лу Сюн“ на Изтока и в същото време тя е сравнена с класическата музика на Запада, като се разглеждат и анализират

вързките ѝ със западната класическа музика. За по-голяма яснота е редно да уточним, че когато говорим за „Академията Лу Сюн“ я съотнасяме към формулировката „Източен Лу И“, което е по-обобщеното понятие.

I.

ПЪРВА ЧАСТ

Източният Лу И. Преглед на Академията за изкуства „Лу Сюн“

ГЛАВА ПЪРВА

Основаване и развитие на Академията за изкуства „Лу Сюн“

Академията за изкуства „Лу Сюн“ е люлка на китайската революционна литература и изкуство. Тя е основана в пламъците на войната и е израснала в битките за освобождението на китайския народ. Академията за изкуства „Лу Сюн“ култивира таланти, създава творби, изнася представления и постига блестящи успехи. Независимо дали става въпрос за историята на съвременната китайска революция или за съвременната китайска литература, изкуство и образование, Академията за изкуства „Лу Сюн“ заема важно място. По отношение на историческите събития дейността на Академията за изкуства „Лу Сюн“ може да бъде разделена на два основни периода: периодът в град Йенан (1938-1945) и периодът в Североизточен Китай (1946-1952). Настоящият дисертационен труд прави задълбочен анализ на историческата среда, приноса за развитието, арт трупите и техните художествени дейности и практики през двата периода.

1.1 Периодът в Йенан (1938-1945)

1.1.1 Исторически фон при създаването на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан

На 7 юли 1937 г. японските империалисти нагло извършват инцидента на моста „Марко Поло“, известен в историята като „Инцидентът на 7 юли“¹ и Антияпонската война

---

¹ **Инцидентът на 7 юли** - на 7 юли 1937 г. вечерта японската армия влиза в престрелки с китайската армия на моста „Марко Поло“ (Лугоу) в околностите на Пекин и окръг Ванпин. С избухването на този инцидент Китай навлиза в етапа на тотална съпротивителна война срещу японската агресия.

в Китай избухва всеобхватно. По това време Йенан става главен център на ККП и спешно се нуждае от голям брой специалисти и кадри, които да служат в Антияпонската война, като това включва не само култивиране на таланти във военната, политическата, икономическата сфера, но също така и специалисти в културата и изкуството. В отговор на тези нужди Централният комитет на ККП планира през ноември 1937 г. да организира специален курс за обучение по изкуства в общественото училище „Шанбей“ в Йенан.

Тържествената церемония по откриването на Академията се провежда на 10 април 1938 г. в Централната аудитория в град Йенан. На церемонията се прочита Декларация за основаване на Академия за изкуствата „Лу Сюн“, в която се посочва: „Ние трябва да приемем китайското и чуждестранното художествено наследство от всички епохи, така че изкуството на новата китайска нация да може да се развива по-бързо.“ Оттогава Академията се превръща във важен представител на съвременната китайска революционна литература, изкуство и музика и съзнателно и активно поема мисията си, като допринася със своя важен дял за развитието на китайската революционна литература и изкуство.

1.1.2 Развитие на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан

След създаването на Академията за изкуства „Лу Сюн“ през 1938 г. се създава нейната ръководна организация. Централният комитет на ККП назначава Ша Къфу за вицепрезидент (президентът остава временно вакантен). Академичният съвет се състои от Ша Къфу, Джоу Ян, Ли Боджао, Лю Дзи, Джан Гън и др. В Академията се създават четири факултета: драматичен, музикален, художествен и литературен, по-късно се добавя и литературен факултет и се създават четири литературно-художествени трупи. Академията бива преименувана на Академия за литература и изкуство „Лу Сюн“ или съкратено „Лу И“. Мао Дзедун лично написва калиграфски надпис на официалната табела на Академията.

В началото на януари 1940 г. Школа за изкуства „Лу Сюн“ в район Пудунан в Югоизточната част на провинция Шанси е официално създадена в село Сябиджан, до село Вандзяу, окръг Усян, в непосредствена близост до щаба на Осма пехотна армия. Генерал Джу Дъ, главнокомандващ Осма пехотна армия, собственоръчно написва калиграфски надпис за заглавието на списание на Школата за изкуства „Лу Сюн“.

През октомври 1942 г. се основава Институт за изкуства и литература „Лу Сюн“ в Джандзяван, окръг Син, Северозападната част на провинция Шанси. Хъ Лун, командир на 129-та дивизия на Осма пехотна армия, става председател на Съвета на директорите на

института. Лин Фън и Ган Съчи стават директори, а Оуян Шандзун е назначен за ректор на института. През есента на 1943 г. този институт и Академията за литература и изкуство „Лу Сюн“ се сливат и така се основава Университета Йенан.

През март 1943 г. Северозападното бюро на Централния комитет на ККП решава да включи Академията за естествени науки и други образователни институции в Университета Йенан. За президент на университета е назначен У Юйджан.

През 1944 г. Университетът Йенан е реорганизиран, но Академията за литература и изкуство „Лу Сюн“ все още запазва първоначалната си структура.

През август 1945 г., след капитулацията на японския империализъм, Академията за литература и изкуство „Лу Сюн“ създава литературно-художествена работна група, която да извършва дейности на различни места. Чън Хуанмей става ръководител на художествената група „Шанси-Хъбей-Шандун-Хънан“ в района на Тайюе и създава Школа по литература и изкуство към Северния университет „Шанси-Хъбей-Шандун-Хънан“. Ай Чин става ръководител на групата. Дзян Фън е назначен за заместник-ръководител, като той ръководи Севернокитайската литературно-художествена група в Джандзякоу, която става част от Севернокитайския обединен университет.

През ноември, 1945 г. Академията за литература и изкуство „Лу Сюн“ се премества в Североизточен Китай, като членовете ѝ минават през провинция Дзилин, Вътрешна Монголия и накрая през септември, 1946 г. пристигат на местоназначението си. В този момент Академията за литература и изкуство „Лу Сюн“ завършва своята славна мисия в Йенан.

1.2.3 Основна дейност на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан

Фокус върху обучението по изкуствата. По време на периода в Йенан Академията за изкуства „Лу Сюн“ последователно създава четири факултета: драматично изкуство, музика, изящни изкуства и литература. Трите факултета по драматично изкуство, музика и изящни изкуства са създадени през март 1938 г. Професионалните курсове във факултета по музика включват въведение в музиката, основна теория на музиката, зрително поле, обучение на слуха, вокална музика, композиция, инструментална музика и ансамбъл, дирижиране и други специализирани курсове, както и избираеми предмети като изследвания по народна музика, модерни песни и музикология. В по-късния период

последователно са добавени курсове като хармония и акустика, музикален анализ, музикално оценяване, история на музикалните направления и движения, история на китайската музика и история на западната музика.

Засилено култивиране на студентите. По отношение на подготовката на студентите 1938, 1939 и 1942 г. са определени съответно като едногодишни, двугодишни и тригодишни учебни програми. Същевременно Музикалният факултет последователно създава редовни курсове (включително курсове за начинаещи и за напреднали), курсове по вокална музика, музикални инструменти, композиране за напреднали, дирижиране, както и курсове за обучение на армейски художествени състави, в съответствие с нуждите на реалното положение в страната. В процеса на непрекъснато развитие се формира основната структура на преподаване със свои собствени характеристики.

Подобряване на преподавателския състав. Музикалният факултет на Академията за изкуства „Лу Сюн“ за кратък период от време успява да привлече специалисти по училищна администрация и преподаватели с цялостни музикални умения и богат практически опит, такива като Лу Дзи, Сиен Синхай, Ли Хуанджъ, Ма Къ и Дзи Мин. В ранните години на Академията те поемат цялата работа от формулирането на учебната програма и плановете, до съставянето на учебници и раздавателни материали, до изнасянето на лекции на сцената и ръководенето на реализирането на представленията. Те успяват ефективно и бързо да култивират музикални таланти, които да отговорят на неотложните нужди на Антияпонската война, и да формират модел, който набляга както на преподаването, така и на практиката. По отношение на модела на управление на Академията, се постигат фундаментални новаторски успехи.

Разгръщане на композиторска дейност. Академията за изкуства „Лу Сюн“ има изключителни постижения в създаването на нови музикални творби, като те са най-забележителни именно през периода в Йенан. Създадени са над 400 вокални творби, които отразят живота и борбата на народа по време на Антияпонската война. Едни от най-представителните творби от този период включват „Кантата за Жълтата река“, „Нирваната на феникса“, „Военна песен“, „Ода за Йенан“, „Балада за Йеншуей“, „Цветният барабан подкрепя войската“, „Наниван“ и др. Близко 10 са новите опери, като най-представени сред тях са „Момичето с белите коси“ и „Селска песен“. Тези произведения оказват огромно влияние върху съвременното китайско общество и култура от периода на Антияпонската

война до днес и са се превърнали във важна част от модерната китайска музика на 20-ти век.

Наблягане на художествената практика. Факултетите по музика и драматично изкуство в Академията за изкуства „Лу Сюн“ съвместно създават „Експериментална арт група“ (1938 г.), „Арт група „Лу Сюн““ (1939 г.), „Музикална работна група“ (1940 г.) и „Юлски пропаганден екип“ (1941 г.), както и други изпълнителски групи, които организират и провеждат голям брой представления на фронтовата линия в Антияпонската война.

Фокусиране върху академичните изследвания. Академията за изкуства „Лу Сюн“ създава академични изследователски групи и институции, такива като Асоциацията за изследване на китайската народна музика (основана през март 1939), Лаборатория за музикални изследвания (основан през април 1940) и др.

Засилване на обучението на таланти. Академията за изкуства „Лу Сюн“ култивира голям брой изключителни литературни и художествени таланти за нуждите на Антияпонската война. Това е едно от най-забележителните постижения на целия период на Академията. Сред най-изявените представители на студентите са Джън Лучън, Ли Хуанджъ, Ван Юанфан, Джан Лу, Лю Чъ, Гуан Хътон, Ли Ни и др.

1.2 Североизточен период на Академията за изкуства „Лу Сюн“ (1945-1953)

1.2.1 Исторически фон при създаването на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай

На 9 август 1945 г., според идеите на ККП, Академията за изкуства „Лу Сюн“ последователно създава Североизточната кадрова група „Напредък“ и Североизточната арт група, които се отправят към Североизточен Китай. На Лю Дзи и Джан Гън им е наредено да поемат ръководството на Академията за изкуства „Лу Сюн“ и да продължат на север, преминавайки през Вътрешна Монголия и навлизайки в Байчън, провинция Дзилин. Накрая те пристигат в Дзямусь, град в отдалечената част на Североизточен Китай, и там Академията за изкуства „Лу Сюн“ се слива със Североизточния университет, за да основе Североизточната Академия за изкуство и литература „Лу Сюн“. С това Академията за изкуства „Лу Сюн“ от Йенан е изпълнила задачата за преместване. От този момент нататък преподавателите и студентите на

Североизточната академия за изкуство и литература „Лу Сюн“ се заемат с напрегнатата работа по освобождаването на Североизточен Китай.

1.2.2 Развитие на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай

През декември 1946 г., в съответствие със стратегическата политика на ЦК на ККП за „излизане от главния път и окупиране на двете страни“², Североизточното бюро на ККП решава да отдели Академията за изкуство и литература „Лу Сюн“ от Североизточния университет и да създаде Североизточната арт група „Лу Сюн“, която по-късно става известна като Главна североизточна арт група „Лу Сюн“. За нейн директор е назначен Лю Дзи, а за заместник-директор - Джан Гън. През първите години на основаването си, Североизточната Академия за изкуство и литература „Лу Сюн“ адаптира и измества фокуса на дейността си според развитието и промените в революционната обстановка.

1.3 Основни дейности на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай

След като навлиза в Североизточен Китай, Академията за изкуства „Лу Сюн“ създава редица литературни и художествени трупи, които да са активни на фронта и в революционната борба в тила. Основните задачи на тези трупи са да насърчават поземлената реформа, да мобилизират масите и да си сътрудничат с войските в революционната пропаганда. Тяхната музикална дейност може да се раздели основно на два вида: художествени изпълнителски дейности и събиране и компилиране на народна музика.

ГЛАВА ВТОРА

Арт трупите в Академията за изкуства „Лу Сюн“ и техните дейности

Като важно място на китайската революция, Йенан е център на революционната литература и изкуство. През цялото си съществуване Академията за изкуства „Лу Сюн“ създава музикални трупи според действителните нужди на китайската революция и в

---

² „Излизане от главния път и окупиране на двете страни“ – военна стратегия на ККП, според която да не се разполагат войски по главните пътища, а да се крият в горите или планините от двете страни на пътищата, за да се подготвя засада на враговете, идващи по пътя.

съответствие с изискванията на ЦК на ККП. Музикалните групи, създадени в различни периоди, са важна част от развитието на цялостната им дейност. Те представляват един от основните начини за извършване на революционна литературно-художествена дейност и участие в насърчаването на китайската революция.

2.1 Арт групи от периода в Йенан и техните дейности

Основните музикални групи към Академията за изкуства „Лу Сюн“ по време на периода Йенан са няколко на брой. Настоящата глава разглежда музикалните групи към Академията за изкуства „Лу Сюн“, тяхното създаване и организационна структура и музикалните дейности, които извършват.

2.1.1 Експериментална арт група

През август 1938 г. Музикалният факултет и Драматичният факултет към Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан създават съвместно Експериментална арт група към Академията за изкуства „Лу Сюн“ (накратко наричана „Експериментална арт група“). Нейната основна насоченост е театрално-музикални представления и изследване на театралното изкуство.

2.1.2 Асоциация за изследване на китайската народна музика

През март 1939 г. Академията за изкуства „Лу Сюн“ създава Дружество за изследване на народни песни, с цел да се събират и изследват народните песни в района на град Йенан и след това да се публикуват в колекции и нотни издания. През октомври същата година това дружество е официално преименувано на „Дружество за изследване на китайските народни песни“. През февруари 1942 г. Друеството отново променя името си и става „Асоциация за изследване на китайската народна музика“. Тази асоциация полага големи усилия за събирането, изпълняването и разпространението на народните песни. До края на 1942 г. членовете ѝ събират 2000 народни песни. Същевременно Асоциацията за изследване на китайската народна музика сортира и редактира народни мелодии и песни и започва да издава списание „Народна музика“, както и сборниците „Народни песни от Северна Шанси“, „Народни песни от Суейюан“ и други.

2.1.3 Група за изследване на пекинската опера

За да постигне по-добри резултати в изследването, реформата и популяризирането на традиционната китайска опера, да събере повече таланти от традиционната опера и с цел да служи по-добре на революцията и Антияпонската война, през април 1940 г. Академията

за изкуства „Лу Сюн“ създава Група за изследване на пекинската опера. По това време Пекинската опера *дзин дзю* още е била наричана „Пинска опера“ *пин дзю* и затова тази група основно е изпълнявала пинска опера, т.е. пекинска опера. Ръководител на групата става Фу Лухън (А Дзя).

2.1.4 Музикална работна група

През юли 1940 г. Музикалният факултет на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан създава Музикална работна група, която има за цел да изучава музикалната теория и методи на изпълнение, да извършва масова дейност и да популяризира музикалните знания. Работната група включва три отдела: изследователски, изпълнителски и музикален отдел. Деканът на Музикалния факултет в Академията, Лю Дзи, става ръководител на групата.

2.2 Арт трупи от периода в Североизточен Китай и техните дейности

След победата в Антияпонската война, в съответствие с решението на ЦК на ККП, Академията за изкуства „Лу Сюн“ изцяло се премества на Североизток. Основните задачи на Академията са да използва литературни и художествени методи за разпространение на прогресивните идеи на ККП, да популяризира принципите и предложенията на ККП, да обяснява политиката на ККП за поземлена реформа, да сътрудничи в освободителната борба и да мобилизира масите.

През двете години от декември 1946 г. до декември 1948 г., в зависимост от реалните нужди на революционната борба по това време, Североизточната академия за изкуства „Лу Сюн“ последователно създава следните арт трупи: Първа арт трупа (Арт трупа „Мудандзян“), Втора арт трупа (Арт трупа „Хъдзян“), Трета арт трупа (Арт трупа „Сондзян“), Четвърта арт трупа (Арт трупа „Тунхуа“) и Музикална работна трупа.

Арт групите в Академията за изкуства „Лу Сюн“ имат забележителни постижения в организирането и осъществяването на музикалната дейност. За това съществуват множество причини, като в обобщение, на първо място, арт групите съвестно прилагат литературно-художествените принципи и политиката на ККП, тясно интегрират реалният живот на хората и революционната борба в Китай, изясняват посоката и задачите на художествено-творческата дейност, активно осъществяват културно-изпълнителска дейност, която е съобразена с народната воля и общественото мнение. Множеството

изпълнения и другите музикално-художествени практики на арт трупите, култивирането и каляването на музикалните и художествените дейци не само дават своя принос за победата на китайската революция, но и поставят добра основа за бързото развитие на китайската музика след основаването на Нов Китай.

Музикалната дейност на арт трупите към Академията за изкуства „Лу Сюн“ се отличава със следните специфични характеристики:

Формиране и продължаване на духа на Академията в Йенан. Духът на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан се изразява във философията на музикалното образование и стремежът към общи ценности, формирани от Академията по време на нейното дългосрочно историческо развитие. Анализирайки арт трупите в тези два различни периода, ясно се вижда, че въпреки че революционната ситуация и работните задачи, пред които са изправени арт трупите, са различни, техните основни идеи и ценности са идентични – арт трупите се подчиняват на нуждите на революцията, вкореняват се сред народа, настояват да пеят за революцията и за обикновените хора. Това показва формирането, развитието и насърчаването на духа на Академията за изкуства „Лу Сюн“.

Разнообразни модели за обучение на таланти. Култивирането на музикални таланти е една от основните задачи на Академията за изкуства „Лу Сюн“. В това отношение Академията възприема основно модела на университетското преподаване.

Местни и народни творчески стилове. Академията за изкуства „Лу Сюн“ винаги е отдавала голямо значение на фолклорните музикални дейности. Това отразява изпълняването на специфичната политика на ЦК на ККП относно литературно-художественото творчество. По време на периода в Йенан Академията за изкуства „Лу Сюн“ създава Китайска асоциация за изследване на народната музика. Лю Дзи става председател на асоциацията, Ма Къ и Ли Инхан са зам. председатели, а Ан Бо, Гуан Хътон, Джан Лу, Ли Лилиен и други отговарят за събирането и изследването на народна музика.

ГЛАВА ТРЕТА

Музикалното образование в Академията за изкуства „Лу Сюн“

Развитието на музикалното образование е основният компонент в дейността на Академията за изкуства „Лу Сюн“. След създаването на Академията в Йенан, редица прогресивни дейци на културата от Китай и чужбина отиват в Йенан с идеята да използват културата, за да спасят страната и народа и да допринесат за изграждането и развитието на музикалното образование в Академията за изкуства „Лу Сюн“.

3.1 Музикално образование в Академията за изкуства „Лу Сюн“ през периода в Йенан

3.1.1 Различни периоди на музикалното образование в академията в Йенан

3.1.1.1 Начален период на основаването на академията за изкуства „Лу Сюн“

Основни цели на Академията през този период включват:

Определяне на целите и посоките на развитие. Целта на Академията за изкуства „Лу Сюн“ основно се състои в това да се наблегне върху култивирането и обединяването на професионалисти в литературата, музиката и изкуството, които да се посветят на литературно-художествени дейности по време на Антияпонската война и през етапа на Новата демокрация³.

Определяне и подобряване на семестриалната система. Краткосрочната академична система, първоначално определена от Академията за изкуства „Лу Сюн“, по-късно бива удължена до три години (с изключение на стажовете), като първата учебна година е за полагане на основните знания, а втората и третата година са за култивиране на специализирани таланти.

Създаване на учебни факултети. Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан последователно създава четири факултета: Театрален факултет, Музикален факултет, Факултет по изящни изкуства и Литературен факултет.

Издаване на брошура за прием на студенти в Академията. Брошурата за записване в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан е издадена през 1941 г. Това показва, че нивото на стандартизация и професионализация на обучението в Академията следва определен модел и начините за записване са подобни на тези в редовно обучение на сегашните университети, като така се подчертава, че целта на Академията за изкуства „Лу

---

³ **Новата демокрация** - теория на Мао Дзедун от 1940 г., според която преди социализмът да може да бъде приложен в Китай, първо трябва да се премине през преходен етап, наричан „нова демокрация“. Социално-икономическият живот в Китай през 30-40 години на миналия век се характеризира с липса на демократични права и свободи и полуфеодално поробване на селяните.

Сюн“ е да култивира таланти в сферата на литературата, музиката и изкуството, а не просто пропагандатори.

3.1.1.2 Период на развитие на университета Йенан

По време на Движението за ректификация и коригиране⁴ в Йенан Академията за изкуства „Лу Сюн“ претърпява големи промени. През април 1943 г. Академията за изкуства „Лу Сюн“, Природонаучният институт и Колежът по администрация в Йенан се сливат и така се създава Университета Йенан. По-късно той е преименуван на Академия за литература „Лу Сюн“, а Театралният факултет и Музикалният факултет се сливат в общ факултет по театър и музика. Продължителността на обучението е две години и е въведена система за обучение в кампуса и стаж извън университета.

3.1.2 Преглед на преподаването в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан

Квалификация на преподавателите. Що се отнася до преподавателския състав в Академията за изкуства „Лу Сюн“, голяма част от интелектуалците, дошли в Йенан, последователно влизат в Академията, за да учат и работят, създавайки нова група от преподаватели и ученици с отличителни характеристики.

Преподавателският екип в Академията включва не само известни учени и теоретици, но също и видни поети, романисти, драматурзи, композитори, певци, изпълнители, художници и режисьори. Литературният факултет включва Джоу Ян, Хъ Чифан и др.; в театралният факултет преподават Ван Джънджъ, Шуйей Хуа и др.; в Музикалния факултет са известните композитори Сиен Синхай, Хъ Лутин, Ли Хуанджъ и др.; Факултетът по изящни изкуства включва Дзян Фън, Ван Маншуо и др. В национален мащаб това е първокласен преподавателски екип.

Прием на студенти. Приемането на студенти в Академията за изкуства „Лу Сюн“ обикновено изисква първо регистрация и след това уреждане на час за общ приеман изпит. По време на Антияпонската война записването в Академията за изкуства „Лу Сюн“ е относително облекчено, подобно на другите университети в Йенан. В началните години на Академията няма голяма разлика между преподаватели и студенти. Някои от студентите вече са постигнали определено високо ниво на образование и успехи в сферата

---

⁴ **Кампания за ректификация и коригиране** – масова политическа кампания водена от ККП в Йенан от 1941 до 1945 г., за реформа на мисленето и идеологическа индоктринация на членовете на ККП и литературно-художествените дейци.

на културата, музиката и изкуствата. Сред студентите има и такива, които преди постъпването си в Академията за изкуства „Лу Сюн“ имат богат опит в сценичните изкуства и са участвали в множество представления. Затова след влизането си в Академията те бързо успяват да композират музика и да напишат и режисират различни пиеси.

Политика на преподаване. През първите две години от създаването си Академията за изкуства „Лу Сюн“ не е имала ясна политика за преподаване на учебния процес, но е имала ясен учебен план и насоки за обучение. Образователните цели се определят в съответствие с изискванията на Декларацията за основаване на Академията за изкуства „Лу Сюн“, а именно да се култивират дейци на културата и изкуството, които да служат за целите на Антияпонската война, да подобрят техническото ниво на изкуството и след победата в Антияпонската война да работят за създаването на независим, свободен и щастлив Нов Китай и за създаването на ново китайско изкуство.

Учебна програма. Поради недостатъчно преподаватели и учебно оборудване в ранния период на Академията за изкуства „Лу Сюн“, курсовете, предлагани в първите три випуска, особено в първи випуск, са относително по-малко от тези на следващите випуски. В по-късния период на Академията вече се набляга на специализация и формализация на учебния процес, както и на цялостни знания и обучаване на професионални умения. Поради тази причина се създават повече учебни предмети, като те биват разделени на три вида: задължителни, специализирани и избираеми. Задължителните предмети представляват предимно курсове по политическа теория и по теория на литературата и изкуството, които заемат почти една четвърт от учебните предмети. По отношение на публичните курсове, Академията за изкуства „Лу Сюн“ организира серия от курсове по марксистко-ленинска идеология и политическа теория, които преди това не са били налични в предишните колежи и академии по изкуствата. Съдържанието е основно същото като това в Антияпонския университет в Йенан и Държавно училище „Шанбей“.

Учебна практика. Академията за изкуства „Лу Сюн“ не се застъпва курсистите единствено да слушат лекциите на преподавателите, а наблягат на методи на преподаване, при които в основата е самостоятелното обучение на студентите, а преподаването на учителите служи за допълнение. Насърчава се академичната свобода, като учени и специалисти от всички училища могат свободно да изнасят лекции и да практикуват

изкуства в Академията за изкуства „Лу Сюн“. По този начин се стимулира академичният дух, при който всички преподаватели и студенти могат да посещават лекции свободно.

Корекция на модела за обучение на таланти. След втората половина на 1939 г. настъпват големи промени във вътрешната структура на преподаване в Академията за изкуства „Лу Сюн“. В ранния етап на управление Академията има дългосрочни стратегически цели.

3.2 Музикално образование в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай

3.2.1 Периодът на арт трупите в Академията в Североизточен Китай

Арт трупите, създадени от Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай се характеризира с осъществяване на литературно-художествена пропагандна дейност под формата на изкуства, които са популярни сред местните хора. В резултат на това професионалното музикално образование в Академията в Североизточен Китай и развитието на местната музикална култура навлизат в нов исторически етап. Този период се характеризира със следните няколко аспекта:

Фокус върху насърчаването на творчески практики. По това време новоосвободеният Североизточен регион на Китай активно провежда Движението за поземлената реформа. В тази връзка Академията за изкуства „Лу Сюн“ временно променя училищната форма на Академията, която главно е представлявала обучение в класни стаи, с оперативна форма на художествено творчество и представления на арт трупите.

Обръщане на внимание върху местната фолклорна музика. Арт трупите към Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай отдават голямо значение на привличането на народни дейци за участие в литературно-художественото творчество и се учат от изпълнители на народна музика.

3.2.2 Периодът на Североизточната музикална консерватория

Създаването на Академията за литература и изкуство „Лу Сюн“ в Североизточен Китай и особено на Североизточната музикална консерватория не само води до възстановяване на модела на управление на Академията за изкуства „Лу Сюн“ от периода в Йенан, но също така изследва кои са практическите насоки за създаване на добра музикална образователна дейност след основаването на Китайската Народна Република

през 1949 г., Благодарение на това, са постигнати изключителни успехи в подобряването на регламентите и методите на преподаване, изграждането на екип от учители, подобряване качеството на преподаване и провеждането на изследвания по музикална теория.

Система на обучение. От февруари 1953 г. до юли 1958 г. Североизточната музикална консерватория последователно създава Катедра по композиция, Катедра по вокална музика, Катедра по пиано, Катедра по оркестрова музика и Катедра по народна музика. Същевременно, с одобрението на Бюрото за култура към провинция Ляонин, Североизточната музикална консерватория последователно прави курсове за обучение на кадри по хорово дирижиране, народна инструментална музика и др. Освен това Североизточната музикална консерватория основава и отдел за изпълнителски практики, библиотека, здравна клиника и кабинет за ремонт на музикални инструменти. Така постепенно се формират завършена научна система на преподаване и сравнително добър мащаб на консерваторията.

Политика на преподаване. Североизточната музикална консерватория поема водеща роля в прилагането на политиката на отворени врати „Да излезем навън, да поканим вътре“, насърчавайки преподавателите и студентите да излизат извън консерваторията, да навлизат дълбоко в обществото, смирено да се учат от народни артисти, да събират, съхраняват и категоризират ценното народно и етническо музикално наследство и да го въвеждат в обучението в класните стаи и в научните изследвания.

Преподавателски екип. През периода на Североизточната музикална консерватория активно се наемат известни местни и чуждестранни експерти да изнасят лекции и да преподават курсове. Известни музикални педагози и изпълнители от СССР, ГДР, Полша, Чехословакия и други страни, идват в консерваторията, за да преподават. В същото време Североизточната музикална консерватория изпраща голям брой млади учители от ключово значение да учат в източноевропейските социалистически страни, Пекин, Шанхай и други места. Обхватът на обучението включва музикология, композиция, пиано, оркестрова музика, дирижиране и други специалности.

Култивиране на студентите. През този период, в процеса на адаптиране на различни институции, преподавателски отдели, кадри и преподавателски състав Североизточната музикална консерватория също така последователно формулира серия от правила и

разпоредби, тясно свързани с преподаването. Завършилите студенти се разпределят в музикални звена като художествени трупи в 17 провинции и градове, включително Пекин, Шанхай и провинция Ляонин, както и в 10 организации, включително Централния ансамбъл за песни и танци, Централния държавен оркестър, Китайския изследователски институт за национална музика, издателство „Китайска музика“, Министерство на културата и редица други звена и отдели, подчинени директно на централното китайско правителство. Работодателите дават висока оценка на преподаването в Североизточната музикална консерватория и търсенето на завършили студенти надвишава предлагането.

Творчески изяви и резултати от научни изследвания. След разширяването на Североизточната музикална консерватория последователно биват създадени Комитет за творчество и изпълнение (септември 1953 г.), Екип за подбор на материали и публикации (октомври 1953 г.) и Комитет за летни стажове (юли 1956 г.) и други институции, чрез които творческата и изпълнителска практика и музикално-изследователската дейност в консерваторията се насърчават по всеобхватен начин. Следователно, през целия период на Североизточната музикална консерватория са създадени над 400 музикални произведения от различни жанрове. Планираните и организирани дейности по художествена практика значително засилват академичните изследвания, което довежда до безпрецедентно развитие.

Творчески изяви и резултати от научни изследвания. След разширяването на Североизточната музикална консерватория последователно биват създадени Комитет за творчество и изпълнение (септември 1953 г.), Екип за подбор на материали и публикации (октомври 1953 г.) и Комитет за летни стажове (юли 1956 г.) и други институции, чрез които творческата и изпълнителска практика и музикално-изследователската дейност в консерваторията се насърчават по всеобхватен начин. Следователно, през целия период на Североизточната музикална консерватория са създадени над 400 музикални произведения от различни жанрове. Планираните и организирани дейности по художествена практика значително засилват академичните изследвания, което довежда до безпрецедентно развитие.

Музикално-теоретични изследвания. През този период преподаватели и студенти от Североизточната музикална консерватория написват и публикуват много учебни и

научноизследователски монографии, сред които са „Избрани народни песни от Североизтока“ от Ан Бо, „Музика за соло барабан“ от Лу Куйджън и др.

Успехът на музикалното образование в Академията за изкуства „Лу Сюн“ се крие именно във факта, че преподавателите и учениците в Музикалния факултет на Академията не само провеждат системно музикално обучение, но също така се занимават с обширна задълбочена житейска практика и обръщат внимание събирането и записването на народна музика. Музикалното образование не може да се осъществява изолирано. То трябва да навлезе в социалния живот, да разшири образователния хоризонт и да подобри качеството на образованието. Музикалното образование навлиза дълбоко в практиката и живота и става част от живота на хората. Тези рационални разбирания и мислене значително обогатяват музикалната теория и непрекъснато и ефективно насочват практиката на преподаване на музика да върви напред.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Представителни композитори на Академията за изкуства „Лу Сюн“

4.1 Великият майстор на хоровото пеене - Сиен Синхай

Сиен Синхай (13 юни 1905 г. - 30 октомври 1945 г.) е композитор и пианист, роден в Република Китай. През 2009 г. Сиен Синхай бе избран за един от „100-те героични образеца, които направиха изключителен принос за основаването на Нов Китай“ и бе единственият китайски композитор, който се радва на тази чест.

4.2 Червеният музикант (революционният музикант) – Лю Дзи

Лю Дзи (1909 - 2002) е композитор, критик, общественик и музикант. Той е пионер на новата музика в Китай, затова е наричан „червеният музикант“. Смятан е за лидер на музикалното образование в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан.

4.3 „Усвояването на целината“ – Ан Бо

Ан Бо (1915-1965) е виден китайски композитор и музиколог. След основаването на КНР през 1949 г. Ан Бо последователно заема важни ръководни длъжности в отделите по изкуство и култура на Североизточен Китай и става първият ректор на Китайската

държавна консерватория. Бил е член на Постоянния комитет на Асоциацията на китайските музиканти, член на Асоциацията на китайските писатели и народен представител в Третата сесия на Общокитайското събрание на народните представители.

4.4 „Силни работници“ – Ма Къ

Ма Къ (1918-1976) е китайски музикант и педагог. През февруари 1940 г. той пристига в град Йенан и се присъединява към музикалната трупа на Музикалния факултет в Академията за изкуства „Лу Сюн“. През 1943 г. се включва в кампанията по развиване на селско стопанство в Наниван и това го вдъхновява да напише известната творба „Наниван“. След основаването на КНР през 1949 г. той последователно служи като декан на Оперния факултет в Централната театрална академия, ректор на Китайската консерватория, директор на Китайската опера и главен редактор на сп. „Народна музика“.

4.5 „Лидерка на народната музика“ - Дзи Мин

Дзи Мин (1917-1997) е известна композиторка и пианистка. Дълги години служи като заместник-директор и ръководител на композиционния екип в звукозаписно студио. Допринася изключително много за разпространението на китайската музика.

4.6 „Малкият червен войник“⁵ – Лю Чъ

Лю Чъ (10 март 1921 г. - 23 октомври 1998 г.), известен и под псевдонима Сяо Шан („Усмехнатата планина“) – композитор, роден в град Сиан, провинция Шаанси. Директор на Асоциацията на китайските музиканти, член на творческия комитет и на редакционния съвет в музикалното списание „Песни“.

4.7 „Вървим по големия път“ – Ли Дзиефу

Ли Дзиефу (1913-1976) е известен композитор и музикален педагог. Роден в окръг Нонан, пров. Дзилин. Родното му име е Ли Юнлун. От малък има силен интерес към музиката и става самоук музикант. През целия си живот Ли Дзиефу е композирал над 2000 песни. Песните му са богати на теми и съдържат силни характеристики на времето. Дълги

---

⁵ Лю Чъ е най-малък на възраст в сравнение с останалите композитори от Академията за изкуства „Лу Сюн“. Включва се в армията едва на 15-годишна възраст. Затова го наричат „малкият червен войник“.

години изучава задълбочено китайската традиционна музика, усвоява местния и чуждестранен опит в създаването на песни и постига важни успехи.

През периода на Академията за изкуства „Лу Сюн“ се изявяват редица изключителни композитори, които дават огромен принос за развитието на китайската музика. Всички те са пионери от тази епоха и водачи в историята на развитието на китайската музика.

ВТОРА ЧАСТ

Представителни произведения на Академията за изкуства „Лу Сюн“ и препратки към западната класика

ГЛАВА ПЕТА

Сблъсъкът между създаването на песни в Академията за изкуства „Лу Сюн“ и западната класика

По отношение на темите, песните от Академията за изкуства „Лу Сюн“ засягат всички аспекти на живота, като най-вече темите са свързани с антияпонската война, военните действия и производството. Песните, създадени по тези три теми, представляват 90% от общия брой на всички песни. Жанровете на песните от Академията за изкуства „Лу Сюн“ са предимно маршови и лирични песни, както и оди и химни. „Народен стил“ и „национален стил“ – това са теченията, които композиторите в Академията за изкуства „Лу Сюн“ следват при създаването на песни.

5.1 Създаване на песни в Академията за изкуства „Лу Сюн“

5.1.1 Етапи на създаване на песни в Академията за изкуства „Лу Сюн“

5.1.1.1 Периодът в Йенан (1938-1945)

Създаването на песни в Академията за изкуства „Лу Сюн“ през периода в Йенан може да бъде разделено на три времеви периода.

Начален период (април 1938 - април 1940). Създаването на песни в Академията за изкуства „Лу Сюн“ се извършва от преподаватели и студенти от първата и втората учебна година. Това е предварително изследване на народни песни и нови форми на създаване на песни. Пренаписването на стари народни песни с добяване на нови текстове към тях

представлява един от най-ефективните начини за изучаване на народните песни, а добавянето на нови текстове към стари народни песни дава нов живот и свежест на традиционните мелодии. Това се превръща в пряк път за масово създаване на песни.

Създадените творби са предимно песни по народни песни, към които са прибавени нови текстове. Сред тях са:

- „Подвижен лагер през нощта“ (народна песен от Северна Шанси)
- „Обикновените хора крадат оръжия“ (народна песен от Северна Шанси)

и др. Езикът на тези песни е популярен и разбираем за всички, наситен със силен привкус на живота. Тези песни напълно имитират текстовете на народната музика, без почти никаква следа от творчество.

Ето нотен пример от песента „Нощно движение в лагера“.

Пример №1

夜 摸 营

陕北民歌 安波填词

一更子鼓里 响叮当， 伊哟 哟， 挥好刀 象上子 弹， 好等命令， 令 今夜里 去摸营 杀得 干干 净。

Освен това в периода в Йенан Академията за изкуства „Лу Сюн“ създава и някои нови песенни жанрове, като например:

- „Химн на Академията за изкуства Лу Сюн“ (текст: Ша Къфу, музика: Лю Дзи)
  - „Ода за Йенан“ (музика: Джън Лучън, текст: Мо Йе)
  - „Песен на авангарда на националното освобождение“ (текст и музика: Лю Дзи)
  - „Балада за Йеншуей“ (текст: Фу Син, музика: Джън Лючън)
- и др.

Ето пример №6 от „Балада за Йеншуей“:

Пример №6

През първия и втория творчески период на Академията за изкуства „Лу Сюн“, по-голямата част от музиката се основава на имитиране на предишни произведения и черпене от елементи от народната музика. Едва когато Сиен Синхай пристига в Йенан на 3 ноември 1938 г., той предизвиква голям подем в композирането на творби от нов тип. Основните произведения, създадени от Сиен Синхай през този период, включват:

- „Песен в памет ва 9 декември“ (текст: Чън Фан-у)
- „Контраатака“ (текст: Тиен Дзиен)
- „Кантата за производствената кампания“ (текст: Сай Къ)
- „Кантата за Жълтата река“ (текст: Гуан Вейжан)

Най-общо казано, сред песните, създадени преди Музикалният факултет в Академията за изкуства „Лу Сюн“ да навлезе в период на специализация през април 1940 г., най-дълбоко влияние имат кантатите на Сиен Синхай.

Авторите на песни в Академията за изкуства „Лу Сюн“ под влиянието на центростремителната сила, генерирана от музиката на жанра кантата постепенно започват да формират собствено групово съзнание и групово мислене при създаването на музика.

Периодът на усъвършенстване (1940-1943)

Първи етап – преди Кампанията за ректификация и коригиране.

Академията за изкуства „Лу Сюн“ реорганизира насоките за създаването на песни още преди началото на Кампанията за ректификация и коригиране. След подема на създаването на кантати, композирането на песни в Академията в Йенан преминава през период на спад, който започва в края на 1940 г. и продължава до 1942 г. Това дава отражение както върху ентузиазма на композиторите, така и върху броя на

новосъздадените произведения. Провеждат се специални изследвания върху композирането на песни от СССР и се публикуват издания с някои съветски песни. Това е и вторият път, когато композиторите от Академията за изкуства „Лу Сюн“ се учат и заимстват от европейската музика.

Сред публикуваните съветски песни са:

- „Песен за Сталин“ (превод: Сай Къ)
- „Кахаков“ (превод: Сай Къ)
- „Военноморска песен“ (превод: Сай Къ)
- „Хей, защо не пееш!“ (превод: Шъ Джъ и Ван Юйфу)

и др.

Изследванията на Академията за изкуства „Лу Сюн“ върху съветските песни също се отразява в творчеството на нейните композитори. Влиянието на съветските песни ясно проличава в някои китайски песни композирани през този период. Например:

- „Марш на октомврийската революция“ (текст: Гун Му, музика: Хуан Джъ)
- „Тематична песен за здрача в Сайбей“ (текст: Я Фан, музика: Лю Чъ)
- „Младежки военен химн“ (текст: Гун Му, музика: Дзин Дзъгуан)

и др.

Влиянието на съветските песни върху песните в Академията за изкуства „Лу Сюн“ по това време се отразява идеологически в използването на стара традиционна музика. Песенното творчество на Академията за изкуства „Лу Сюн“ заимства от съветските песни някои идеи, като например прилагането на малки припеви в песните, създаването на лирични хорови песни и др. Много руски песни, такива като „Подмосковные вечера“, „Глог“, „Цъфтят боровинки“, „Тройка“, „Катюша“ и други, са преаранжирани и преведени на китайски език и само в рамките на няколко години се превръщат в популярни песни, които се пеят широко в Китай.

Втори етап: Създаване на песни в периода на Кампанията за ректификация и коригиране и идеологическата реформа в Академията за изкуства „Лу Сюн“.

За да направи създаването на песни отново активно, Академията за изкуства „Лу Сюн“ извършва много работа през този период.

Творческите теми на песенните творби през този период идват основно от реалния живот. Сред тях са песните:

- „Мартенска песен“ (музика: Ан Бо)
  - „Надежда“ (текст: Гуан Си, музика: Ван Дзюмин)
  - „Песен за транспортирането на зърното“ (текст: Лю Мо, музика: Джан Дичан)
- и др.

Тези три години на болезнено изследване натрупват богат практически опит за следващия етап от музикалното творчество в Академията за изкуства „Лу Сюн“ и служат за необходимата подготовка в творческите техники и теорията, като поставят важна основа за развитието по-нататък.

Период на популяризиране (1943-1945)

През този период песенното творчество в Академията за изкуства „Лу Сюн“ се учи директно от народните песни и пренаписва текстове с народни песни, които заемат доминираща позиция в песенното творчество на Академията по това време. Създадените песни, които директно се заимстват от народни песни и при които се пренаписват текстове, включват:

- „Цветните барабани подкрепят армията“ (текст: Ан Бо, по народната песен „Да биеш жълтата овца“ от Северна Шанси)
  - „Долу фашистите“ (текст: Хъ Дзинджъ, по песен от операта янгъ в Северна Шанси)
- и др.

Освен писането на нови текстове към народни песни, творците от Академията за изкуства „Лу Сюн“ също така създават песни, имитиращи народни песни, които са в народен стил и чиито теми са свързани с живота на хората. Сред тях са песните:

- „Един пистолет и три гранати“ (текст: анонимен, музика: Ан Бо)
- „Вземете мотиката и пистолета“ (текст от Ли Джъхуа, музика: Ли Инхан)

и др.

Песните, които идват от операта *янгъ* и оперното изкуство като цяло включват:

- „Непобедимата червена армия“ (текст: Ван Джънджъ, музика: Ли Инхан, по тематична песен от операта *янгъ* „Непобедимата червена армия“)
- „Наниван“ (текст: Джу Хъджъ, музика: Ма Къ)

и др.

Въпреки че Академията за изкуства „Лу Сюн“ винаги е придавала голямо значение на изследването на народната музика, от създаването на песните в академията в Йенан можем

да видим, че траекторията на създаване на песни започва от народната музика, минава през период на въвеждане на нови творчески методи и стига до период на развитие, при което се комбинират песни и мелодии от народната музика и нови творчески методи. Разглеждайки трите етапа на развитие на песенното творчество в Академията за изкуства „Лу Сюн“, не е трудно да се види неговия труден път на развитие и изследване. Сблъсъкът между Академията за изкуства „Лу Сюн“ от изтока и западната класика може да бъде открит на всеки етап от създаването на песни в Академията в Йенан и да покаже на света своя чар.

5.1.1.2 Периодът в Североизточен Китай (1946-1957)

От установяването на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай през лятото на 1946 г. до февруари 1953 г. след основаването на Китайската народна република, Североизточната Академия за изкуства „Лу Сюн“ преминава през периода на четирите арт трупи (1946-1948) и периода на Североизточната Литературна академия „Лу Сюн“ (1948-1953).

Период на четирите арт трупи.

След като Академията за изкуства „Лу Сюн“ пристига в Североизтока, моделът на управление на академията през периода Йенан се променя с театрални представления и културна пропаганда, които отговарят точно на нуждите на ситуацията на борбата в Североизток. Академията последователно сформира четири арт трупи за театрално-музикални представления и участва в борбата и литературно-пропагандните дейности за масовата мобилизация, поземлената реформа, освобождението на град Чанчун и освобождението на целия Североизточен Китай. Основните произведения от този период включват:

- „Ние, работниците, имаме власт“ (музика: Ма Къ)
  - „Заети с производството“ (текст: Цуей Чи, музика: Лю Чъ и Дзие Бин)
- и др.

Период на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай (1948-1953).

След създаването на Североизточната литературна академия „Лу Сюн“ системата за управление на академията става по-строга и богата. Всеки отдел на академията създава обикновени класове, класове за любителско обучение и класове за обучение на учители, за да даде възможност на студентите да овладеят по-отблизо народната музикална култура и да осигурят по-високо пространство за развитие за създаване и развитие на музика. През

този период, за да се подобри професионалното ниво на музикалните трупи, няколко чуждестранни преподаватели са специално наети да водят класове на трупата.

5.1.1.3 Период на Североизточната музикална консерватория (1953-1957)

Североизточната музикална консерватория формира относително цялостна училищна среда и се превръща в престижна висше училище и известна марка от този период. Преподавателският състав на консерваторията отива на учебен обмен в чужбина и наема известни чуждестранни музиканти да преподават в консерваторията, като това се превръща в характерна форма на обучение през този период.

В сравнение с Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан, Североизточната академия за изкуства „Лу Сюн“ има по-пълна образователна структура, включваща западната музика и усвояване на западните методи за създаване на музика, което е особено важно за популяризирането на по-късното музикално творчество на Академията за изкуства „Лу Сюн“.

5.2 Сблъсъкът между песните на Академията за изкуства „Лу Сюн“ и западната класика

5.2.1 Творчески характеристики на песните от Академията за изкуства „Лу Сюн“

1. Песните, създадени в Академията за изкуства „Лу Сюн“ са предимно в народен музикален стил, като заимстват и използват елементи от китайската народна музика, народните песни, местните опери и друга музика.

2. Въвеждането на нови западни методи на композиране обогатява моделите на творчеството на композиторите от академията в по-късните им произведения.

3. Използвайки народни мелодии от китайската пентатонична гама за основа, в съчетание с естествените характеристики на западната мажорна и минорна гама, композиторите от Академията за изкуства „Лу Сюн“ постигат естествено съчетание между китайските народни мелодии и хармоничната система на западната музика, което води до създаването на различни видове вокални произведения.

4. Структурата на музикалната форма се развива от първоначалната едноделна форма до по-късната двуделна и триделна форма. Творчеството вече не се ограничава само до формата „въведение, развитие, реприз и coda“.

5. Методът на пеене еволюира от оригиналното соло пеене до соло с акомпанимент на хор, двугласно хорово изпълнение и многогласно хорово изпълнение. Това обогатява изпълнителския стил на произведенията и повишава степента на сценичните изпълнения.

5.2.2 Сблъсък между песенното творчество в Академията за изкуства „Лу Сюн“ и западната класика

След като се анализира процеса на песенното творчество в Академията за изкуства „Лу Сюн“, може лесно да види, че в целия път на развитие на академията, следи от влиянието на западните класики проникват навсякъде и е имало няколко важни сблъсъка между Академията за изкуства „Лу Сюн“ и западните класически песни, както следва:

5.2.2.1 Пристигането на композитора Сиен Синхай в Йенан. Благодарение на статута на близък ученик и наследник на своите учители от Франция, Сиен Синхай сравнително систематично изучава и усвоява техниките на композиция и художествените идеи на френския импресионизъм и Френската държавна музикална консерватория по време на престоя си във Франция. Учебният опит в Париж формира най-важната част от структурата на знанията на Сиен Синхай за западната музика и оказва дълбоко влияние върху музикалната му кариера.

5.2.2.2 Събиране и превод на руска музика. Целта на тази дейност е да се научат композиторите от Академията за изкуства „Лу Сюн“ да черпят вдъхновение и знания от творческите стилове на руската музикална школа и да ги прилагат при създаването на песни в Академията за изкуства „Лу Сюн“.

5.2.2.3 Пристигане на чуждестранни музиканти в академията. Академията за изкуства „Лу Сюн“ кани чуждестранни музиканти да изнасят лекции и уроци, да представят нови западни методи на преподаване и да поставят основата за култивиране на ново поколение художествени и музикални дейци в академията. Академията за изкуства „Лу Сюн“ нарушава правилото за обучение при затворени врати в миналото и организира поредица от дейности за взаимен с чуждестранни специалисти. Докато усвоява напреднали западни класики, академията същевременно разпространява музикалното творчество на своите композитори в чужбина и насърчава интеграцията и обмена между източната и западната музика.

5.3 Историческото значение на песенното творчество в Академията за изкуства „Лу Сюн“

Песенното творчество в Академията за изкуства „Лу Сюн“ от периода в Йенан поставя солидна основа за създаването на музикалното творчество в академията. Същевременно това оказва дълбоко въздействие върху живота на хората в Йенан по време на Антияпонската война, като това влияние не се ограничава единствено до сферата на изкуството и културата, но се отразява и върху политическата функция на конкретната историческа среда. В допълнение, песните на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан оказват положително въздействие и върху ориентацията и посоките на културната политика на Нов Китай след 1949 г. и музикалния живот в страната.

Основа за създаването на музика в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан.

В процеса на създаването на музика, композиторите от Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан постепенно интегрират народна музика с основни музикални техники, за да преодолеят пропастта между композирането на музика и реалността, особено по отношение на въпроса как да накарат тяхната музика, или както се казва в китайския идиом „белият сняг напролет“, т.е. дълбоката, висша и непопулярна музика и творчество да проникне надълбоко в масите. Песните на Академията за изкуства „Лу Сюн“ преминават през процес от творческа искра до голям огън в широките степи, който успява да се разпространи сред масите. Този процес също така показва процеса на развитие на песенното творчество в Академията за изкуства „Лу Сюн“, което е и основата на музикалното творчество на академията в Йенан.

Популяризиране на новата китайска музика сред масите.

Творческите техники на композиторите от академията успяват да се адаптират към естетическите вкусове на хората от по-ниските прослойки. По този начин постепенно се променя доминиращото място на традиционните музикални форми в живота на народа, което позволява на хората на дъното да разберат новата музика чрез музикални форми, които те могат да разберат. Политическата среда позволява на новата китайска музика да проникне дълбоко в живота на хората в отдалечени райони, като същевременно с това, новите форми на създаване на музика в Академията за изкуства „Лу Сюн“ продължават да придобиват все по-народен китайски стил.

Традиционната народна музика получава положително влияние. Традиционните народни песни, инструменталната музика на различните китайски етноси, народната музика, оперната музика и други музикални жанрове постепенно биват заменени от песните Академията за изкуства „Лу Сюн“, която започва да заема доминираща позиция в музикалния живот на хората. В музикалните дейности на хората в граничните райони песните на Академията за изкуства „Лу Сюн“ бързо започват да заменят традиционните народни музикални форми. Под ръководството на литературно-художествена политика на ККП, песните от Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан изразяват политическите възгледи на ККП под формата на песни. Посредством изпълненията на новите песни, хората в пограничните зони също разпространяват информация за Антияпонската война. Това също се превръща в начин за хората в района на Йенан да узнаят за новините във връзка с антияпонската война.

Осигуряване на подкрепа за таланти за развитието на музикалната култура в Нов Китай. Като най-висшата литературно-художествена школа в Йенан, Академията за изкуства „Лу Сюн“ обучава по-голямата част от литературните и художествени кадри на ККП по това време и тези служители стават основоположници за развитието на музиката в Нов Китай.

ГЛАВА ШЕСТА

Сблъсъкът между хоровото творчество на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан и западната класика

6.1 Обзор на хоровото изкуство

Може да се каже, че хоровото изкуство е най-висшата форма на изразяване в изкуството на вокалната музика и притежава изключително уникално очарование. Чрез анализ на хоровото творчество на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан може да се разбере сблъсъкът и сливането между хора на академията от Изтока и класическия хор от Запада от различни гледни точки, което също е ефективен начин за развитие на академията.

6.1.1 Произход и развитие на западното хорово изкуство

Период на формиране. Тази фаза е периодът на възникване, основаване и формиране на западното хорово изкуство. Тя обхваща основно хоровото изкуство от края на Средновековието и Ренесанса, което е периодът на формиране на Западното хорово изкуство.

Период на развитие и зрялост. Вторият етап е периодът на узряване и развитие на западното хорово изкуство, обхващащ основно периода от 17-ти до 19-ти век, през епохите на барока, класицизма и романтизма, когато западното хорово изкуство достига своя връх.

Период на иновации. Третият етап е периодът на иновации в западното хорово изкуство, който се отнася до съвременното западно хорово изкуство, т.е., модерната трансформация на западното класическо хорово изкуство.

6.1.2. Произход и развитие на китайското хорово изкуство

Първи етап: от края на 19-ти век до 20-те години на 20-ти век. В началото на 20-ти век Китай започва да обръща внимание на хоровото изпълнение в часовете по музика в началните и средните училища. Училищните песни започват да се развиват, като са основно вдъхновени от спиричуълс и други подобни жанрове. Включването на хоровете в църквите обогатява хоровата форма по това време. Хоровата музика през този период в Китай се намира в начален етап, като хоровите дейности имат ясно изразени ограничения.

Втори етап: от 30-те до края на 40-те години на 20-ти век. През този период обстановката в страната претърпява големи промени. Под влиянието на новите идеи, хоровата музика претърпява значителна трансформация, като темата за войната срещу Япония става основен мотив в творчеството. Професионалното музикално образование се развива бързо, а масовите пеене и хорови дейности се увеличават. Напредъкът в създаването на вокални форми през това време също е доста забележителен. Песенното творчество от този период е силно обогатено от контекста на епохата, като описва страданията на народа и показва решимостта за съпротива по време на войната.

Трети етап: от началото на 50-те до края на 70-те години на 20-ти век. През този етап се появяват множество масови певчески активности, а хоровите изпълнения сред учениците стават особено разпространени. Това е една от основните форми на музикалния живот на повечето хора в обществото по онова време и играе важна роля за развитието и напредъка на хоровото изкуство в Китай.

Четвърти етап: от 80-те години на 20-и век до днес. Темите в китайското хорово творчество преминават през иновации, като вече не се ограничават само до политически теми, а започват да се насочват към възхвала на природата, възхищение от живота на хората и други.

Също така, с по-нататъшното развитие на големите вокални форми, китайското хорово изкуство започва да отбелязва значителен напредък.

6.2 Хорово творчество в Академия за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан

По време на Антияпонската война, безброй млади студенти, интелектуалци и революционери от цялата страна се отправят към Йенан. През лятото на 1935 г., след завръщането си от Франция, композиторът Сиен Синхай, изправен пред опустошената родина, осъзнава болката на народа. С решимост той се включва в антияпонското освободително движение, ръководено от ККП, и с мощни гласове „изразява гнева си за съпротивата“. През 1938 г. известният поет Гуан Вейжан написва текста на „Ода за Жълтата река“, а Сиен Синхай с радост създава кантата по тази дълга поема. Премиерата се състои в голямата зала на Шанбейското училище в Йенан, предизвиквайки сензация и огромен отзвук. Това събужда у преподавателите и студентите от Академия за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан огромен творчески ентузиазъм за създаване на хорови произведения. Те се стремят да вдъхновят антияпонския дух на народа със същата величествена сила, както „Кантата за Жълтата река“. От този момента нататък в Йенан настъпва голям подем в създаването на хорови произведения.

6.2 Хоровото творчество в Академия за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан

Хоровата музика в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан възниква в рамките на музикалното движение за спасение на родината по време на Антияпонската съпротива. Тя представлява основното направление в китайското музикално движение през този период, отговаряйки на най-мощния отзвук на епохата и създавайки бляскава глава в историята на съвременната китайска музика. Кулминацията на създаването на големи хорови произведения настъпва в края на 30-те години на 20-и век в Йенан.

Най-представителните произведения са:

- „Кантата за Жълтата река“ (текст: Гуан Вейжан, музика: Сиен Синхай, 1939 г.)

- „Кантата за 18-ти септември“ (текст: Тиен Лан, музика: Сиен Синхай, 1939 г.)
- „Кантата на Осма пехотна армия“ (текст: Гун Му, музика: Джън Лючън, 1939 г.)
- „Фениксът възкръсва от пепелта“ (текст: Гуо Можо, музика: Лю Дзи, 1941 г.)

Тези произведения искрено и емоционално отразяват страданията, които войната носи на народа, както и духа на героичната борба на китайския народ. Сред по-значимите произведения от този период се откроява „Кантата за Жълтата река“ и някои песни в рамките на различни хорови изпълнения. Повечето от тези произведения са първи творби, създадени с ентузиазъм от преподаватели и студенти от Академията за изкуства „Лу Сюн“, и се различават по качество. Въпреки това, този период поставя добро начало за бъдещото развитие на хоровото творчество в Китай.

6.3 Сблъсъкът между хоровото изкуство на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан и западната класика - с пример за „Кантата за Жълтата река“

6.3.1 Развитие на хоровото изкуство в Академията за изкуства „Лу Сюн“ и сблъсъкът му със западната класика

Прилагане на полифонични техники. Хоровите произведения на Сиен Синхай варират по брой гласове, включително двугласни, тригласни, четиригласни, петгласни и дори осемгласни произведения. Тези хорови произведения с различен брой гласове използват различни техники на музикална текстура в зависимост от специфичното съдържание и смисъл на музиката. Обобщено, те могат да се разделят на два вида: първият е полифонична структура, а вторият - хомофонична структура. Тези два вида структури или съществуват едновременно в едно произведение, или се използват самостоятелно в отделно произведение. В хоровите произведения, написани с полифонична текстура, се разграничават три вида: хетерофонична, контрастна и имитационна.

Контрастна полифония. Хоровите произведения, написани с контрастна полифонична текстура, заемат значително място в хоровия репертоар. В двугласните хорови структури често се използва техника на запълване на гласовете, за да се оживи атмосферата и да се засили енергията на хора. Това означава, че единият глас започва самостоятелно и, когато достигне по-дълга стойност или пауза, към него се присъединява втори глас. Вторият глас, който се включва, не е имитация, а нова мелодия. Обикновено

тази мелодия е с по-стегнат ритъм и мелодичната линия се развива в по-високия регистър над предходния глас. Добър пример е „Дует край реката“ от „Кантата за Жълтата река“.

Канонична имитация - при каноничната имитация гласовете трябва да имат не само добра хармонична връзка във вертикален план, но и перфектен мелодичен контраст в хоризонтален план. Освен това по диагонала трябва да съществува непрекъсната и прецизно преплетена имитационна връзка. Именно поради специфичната форма на художествено изразяване, Сиен Синхай я използва много широко в своите произведения. Най-типичният пример е прочутата „Кантата за Жълтата река“ с песента „Защитете Жълтата река“.

Свободна fuga с характеристиките на двойна имитация. Във втория полифоничен пасаж на „Бушуйвай, Жълта река!“ се среща уникално изградена свободна fuga с характерни двоични имитации.

Полифоничното музикално творчество на Сиен Синхай се характеризира с плавно развитие, ясна логика и богат национален колорит, отразяващ духа на времето. Същевременно, неговото творчество показва сравнително зряла техническа способност и артистичен стил в области като хармония, форма и инструментални композиции. Творчеството му напълно отразява неговото желание да изучава и усвоява съвременни западни композиционни техники, както и стремежа му да следва глобалните тенденции в развитието на музиката.

Сиен Синхай широко използва полифонични техники в своите произведения, като това не се ограничава само до създаването на няколко мелодични гласове, а има дълбок ефект върху създаването, изпълнението и естетическите навици на слушателите в традиционната китайска народна музика. Той широко използва полифонични техники в своите произведения, което прави правилата и езика на полифоничната структура по-достъпни и близки, като така улеснява възприемането им от широката публика. Тези техники могат да бъдат използвани в произведенията по един естествен и чист начин, както в други познати народни музикални форми.

Прилагане на хармония. В хоровите произведения на Сиен Синхай използването на хармоничния език е богато и същевременно много креативно. Може да се види, че той, изграждайки върху основата на традиционната хармония, съчетава характеристиките на китайската народна музика. На базата на общите хармонични правила той внася и свои

специфични особености, които са тясно свързани с изразяването на конкретното музикално съдържание.

За специалното използване на акордите 6/4. В историята на хармоничното развитие, акордът 6/4 първоначално бил възприеман като дисонантен акорд и бил обработван според принципите на дисонансите. По-късно този акорд започнал да се използва все повече като самостоятелен. До 19-ти век ограниченията върху него стават все по-малко и постепенно се формира новото разбиране, че неговата природа не е дисонантен акорд. Композиторите започнали да възприемат неговата художествена стойност като музикален колоритен похват, както преди го разглеждали като апогиране и го използвали по този начин. Свободно и без никакви ограничения, Сиен Синхай използва този акорд в хоровата песен „Защитете Жълтата река“ от „Кантата за Жълтата река“.

Прилагане на хармонични тонове. В песента „Жълта река“ от „Кантата за Жълтата река“, двата гласа нямат изразителен контраст, а по-скоро се акцентира на хармонията и единството между тях. Еднопосочният и паралелен ход на гласовете, както и паралелният ход на хармонични интервали, са сравнително чести.

Прилагане на променливи тонове и модуляция. Хоровите произведения на Сиен Синхай са завършени в рамките на природната тонална система, но в тях често се срещат променени тонове, модуляции и отклонения от тоналността. Например, в „Защитете Жълтата река“ се използват модуляции от С мажор към F мажор и след това към B♭ мажор. В „Бошувай, Жълта река!“, модулациите са от B♭ мажор към G мажор и обратно към B♭ мажор.

Прилагане на триделна форма в структурата на композициите. Триделната форма се използва често при композирането на „Кантата за Жълтата река“, което нарушава традиционната история на едноделната форма в китайската музика. Използването на триделна структурна форма (сложна триделна форма) също е заимствано от западната музикална структура и представлява вдъхновение от западната музика.

Прилагане на тоналности и модалности. От гледна точка на тоналността на хоровите мелодии, някои от тях са изградени върху пентатоничната система, която е дълбоко вкоренена в китайската музикална традиция и се е формирала постепенно през вековете. В „Кантата за Жълтата река“ пример за използване на тройна форма е песента „Жълта река“. Тези песни не само са изградени върху петстепенния лад, но и използват

мелодии, създадени от пентатоничната гама. В „Кантата за Жълтата река“, за създаването на песни като „Защитете Жълтата река“ също са използвани западни мажорни и минорни тоналности. Това е разумно заимстване и сливане на китайската народна тоналност със западната тоналност.

Богатство на изпълнителските техники.

„Кантата за Жълтата река“ използва различни форми на пеене като рецитал, унисон, хор и канон. Рецитативната част наподобява западния оперен речитатив, което придава на цялото произведение по-голяма дълбочина във вертикален план.

6.3.2 Хоровите композиционни характеристики в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан

Хоровата музика в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан се появява на обширната китайска земя с дух на мощност и смелост. Тези произведения са семпли, вълнуващи, мощни, лирични и величествени и изразяват решимостта и волята на китайския народ да се бори докрай, вдъхновяват духа на войниците и гражданите по време на войната срещу Япония и оставят ярка следа в историята на китайската музика. Хоровото творчество на академията от периода в Йенан има характерна особеност – разнообразие в изпълнителските форми, а темите са тясно свързани с народната революция и борбата за освобождение в Китай, като притежават силно изразени характеристики за епохата.

Ясно изразено усещане за епохата. „Кантата за Жълтата река“ е създадена в началото на 1939 г., когато Китай преминава през трудния период на Антияпонската война, след като град Ухан е паднал, а националната криза се задълбочава. Либретото на това произведение изразява болката на китайския народ, който страда под жестокото нахлуване на японските войски, и възхвалява величието и силата на Жълтата река. Той символизира решимостта на китайския народ да не се поддава на насилието, да се бори до последно и да продължи с кръвопролитна борба срещу японските завоеватели. Що се отнася до текста, неговото ясно изразено усещане за епохата и силната му призивна сила са напълно способни да разтърсят сърцата на хората!

Съдържанието на произведението е близко до живота, а емоциите са искрени. Композиторите от периода на Академия за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан са не само музиканти, но и бойци.

Народен стил на мелодията. Китайските песни могат да бъдат разделени основно на три категории: първата включва песни с типични стилни характеристики, които обхващат народни песни, фолклорна музика, театър, разказвателни песни и композиции, вдъхновени от класическите песни; втората категория са песни с общи народни характеристики, известни като „песни в стил народна музика“, които притежават типични особености на пентатоничната система на Китай, като основно използват музиката на народните традиции на етноса *хан*. Третата категория са композиции, базирани на пентатоничната гама, като тяхната тонална структура не е основно петтонална, а включва само някои елементи на пентатоничната гама, или представляват новаторско и творческо приложение на пентатоничната система без ограничение в използването на конкретни тонални структури или тактове, като могат да притежават характеристики на мажорни и минорни мелодии, полутонови стилове или специфични, самостоятелно проектирани тонални особености.

Органично съчетание на западната музика с народни мелодии. Използването на китайски народни тоналности като основа, умело комбинирано с техниките на западните мажорни и минорни тоналности за създаването на песни, е широко използвано от съвременните композитори.

Нормираност на съчетаването на текст и музика. Мелодията на песента е изградена върху съдържанието, което текстът изразява, като се съобразява със структурата на текста, както и с езиковите тоналности и ритъма на текста.

6.3.3 Значение на хоровото творчество в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан

Хоровите произведения, създадени в Академията за изкуства „Лу Сюн“ по време на периода в Йенан, не само че се появяват в контекста на движението за пеене на песни в подкрепа на антияпонската война и спасението на нацията, но също така, с нарастващото развитие на музикалната активност и повика на духа на епохата, те влизат в един изключително процъфтяващ нов етап на музикалното творчество. Темите, идеологията и художествената стойност на произведенията претърпяват качествени промени, като се преминава към по-дълбоки и значими изрази, които показват съвременния социален контекст и стремежите на нацията. Тези произведения имат важно историческо значение за

развитието на хоровото изкуство в Китай и поставят основите за нови творчески подходи и стилове, които оформят бъдещето на китайската хоровата традиция.

ГЛАВА СЕДМА

Сравнение между оперното творчество на Академия за изкуства

„Лу Сюн“ и западната класика

7.1 Преглед на възникването и развитието на китайската опера

Операта е синтез от елементи като драматургия, музика и сценография. Драматургията обхваща либретото и изпълнението, музиката включва вокални и инструментални компоненти, а сценографията обхваща танц и изобразително изкуство. Сред тях музиката заема водеща роля в цялостното оперно изкуство.

В края на 19-ти и началото на 20-ти век операта постепенно става позната на китайската общественост. В края на династията Цин, някои китайци, които учат или търгуват в Европа, пишат статии в родината си, споделяйки впечатленията си от гледането на опера в Европа. През 20-те години на 20-ти век такива учени като Фу Йенчан, Джан Жуогу, Къ Джънхъ, Джан Хундао, Цин Джу и Чън Хун публикуват статии в пресата, представящи западната опера. От 30-те години на 20-и век китайските композитори започват неуморно да изследват развитието на западната опера в Китай. Някои развиват операта на базата на китайската традиционна драма, докато други използват комбинация от драматична игра и пеене.

През 40-те години на 20-ти век операта „Дъщеря на есента“, с драматург Чън Дин, текст от Дзан Юнюн и Ли Дзя и музика от Хуан Юенлуо, е създадена в стила на чуждестранната опера и оказва значително влияние. Постановката на „Дъщеря на есента“ основно утвърждава формата на китайската опера, но операта „Момичето с белите коси“ има важно значение в задълбоченото национализиране на този западен театрален жанр. След това се появяват признати успешни примери в историята на китайската опера като „Червената гвардия на езерото Хунху“, „Сестра Дзян“ и „Червеният корал“. След десетилетието на Културната революция, операта започва да се възражда, а пътят на оперното творчество поема към разнообразни направления и проучвания.

7.1.1 Период на проучвания в китайската опера

Движението за нова култура от периода на „Движението 4-ти май“ (1919 г.) създава детски мюзикъли, представени от Ли Дзинхуей (в ранните си произведения предимно детски песни и танци), които през 20-те години на 20-ти век стават изключително популярни в цялата страна. Въпреки това, като начален етап в изследването на китайската оперна форма, тези произведения изглеждат все още незрели и недостатъчно развити както по отношение на форма и съдържание, така и в драматургично и музикално отношение. Тяхната аудитория са предимно деца и юноши и не попада в категорията на драматургията за възрастни. През 30-те години на 30-те век новата опера „Буря над Яндзъ“, създадена в сътрудничество между композиторите Ние Ар и Тиен Хан, се счита за важен етап в развитието на китайската опера. Въпреки това, след 80-те години много музиколози започват да я класифицират в категорията на „драма с пеене“ (понякога наричана и „драма с вмъкнати песни“) в своите теоретични изследвания и истории на музиката и театъра, с което се поставя началото на нова форма в оперното творчество.

7.1.2 Период на утвърждаване на китайската опера

7.1.2.1 Зараждане на операта *янгъ* и новата опера в Йенан (това са оперите на Академията за изкуства „Лу Сюн“, разгледани подробно в глава Пета и Шеста)

7.1.3 Преломен момент за новата опера - „Момичето с белите коси“

В средата на 40-те години на 20-ти век, творческото развитие на китайската опера постига значителен пробив, базиран на различни изследователски подходи. Литературните и художествени дейци в Йенан подхождат творчески с нова перспектива и нови форми, създавайки грандиозната опера „Момичето с белите коси“, която дълбоко отразява социалната реалност и бележи нов етап в развитието на китайската опера.

7.1.4 Период на разцвет на китайската опера

7.1.4.1 Операта в периода на възраждане

На 1 октомври 1949 г., с основаването на Китайската Народна Република започва нов етап в историята на китайската опера.

. През този период се появяват множество забележителни оперни произведения. Сред изтъкнатите и значими опери са:

- „Ван Гуей и Ли Сянсян“* (1950, пекинска версия)
- „Огнена искра“ (1950, североизточна версия)

- „Великият поход“ (1951)

През октомври 1976 г. китайската опера започва да се възражда. Периодът от 1976 до 1981 г., приблизително пет години, може да се раздели на два етапа: първият етап обхваща времето от октомври 1976 г. до декември 1978 г., продължавайки около две години; вторият етап обхваща времето от декември 1978 г. до 1981 г., продължавайки около три години.

7.1.4.2 Операта през 80-те години на 20-ти век

В търсене на чуждестранната класическа голяма опера. Още от самото си възникване, западната класическа опера е образец и цел, към която китайската опера постоянно се стреми и от която черпи вдъхновение. Въпреки това, новата китайска опера, по своя уникален път на развитие, също е постигнала забележителни успехи. Особено през 40-те и 50-те години на 20-ти век, революционните оперни произведения са най-представителни за основното направление на новата опера. Сред тях най-представителни са „Цветя в полето“, „Бури в Небесната империя“, „Вик към небето“ и „Душата се завръща на изток“.

Завръщане към народната революция. От 40-те години до 50-те и 60-те години на 20-ти век, новата китайска опера заема водещо направление в музикалното творчество. През 80-те години, в рамките на десетилетие, в сборника „Истории от китайската опера“ са включени само следните четири нови китайски опери: „Възел на единството“ (1981), „Малка странноприемница в Ба Шан“ (1982), „Огненочервен капок“ (1983) и „Децата на планината Имъншан“ (1984).

Възход на мюзикъла. През 80-те години на 20-ти век, възходът на музикалния театър в Китай се превръща в изключително забележително явление в процеса на развитие на китайската опера. След края на 70-те години, когато Китай започва да отваря вратите си за света, някои американски мюзикъли, като „Звукът на музиката“ и други, започват да навлизат в страната, създавайки вълна от интерес и имитации на американския музикален театър. В този контекст, китайските оперни дейци приемат подхода на заимстване и иновация, като се опитват да създадат своя собствена, уникална и новаторска музикална театрална продукция. Сред основните произведения, създадени в този период, са:

През 1980 г. са създадени мюзикълите „Сегашната младеж“ и „Легендата за приятелството и любовта“.

7.1.4.3 Операта през 90-те години на 20-ти век. Операта през 90-те години на 20-ти век продължава да следва тенденцията за многопластови изследвания, като най-забележителните постижения се открояват в две основни насоки: възходът на заимстванията от западната класическа опера и продължаващото упорство в развитието на революционната народна нова опера. Най-голямото постижение и влияние в този период може да се отдаде на произведението „Дъщерята на партията“, което се явява представително за тези тенденции.

В местната народна опера се появяват и много нови произведения, носещи етнически и народни характеристики, например операта „Ариранг“.

Оперите, създадени с модерни музикални техники, също постига нови успехи. Сред тях, „Имаше планина“, „Дневник на лудия“ и „Нощно пиршество“ оказват най-голямо влияние.

Китайският мюзикъл през 90-те години на 20-ти век продължава да запазва силно развитие, като през този период се създават много нови произведения. Сред тях, „Ястреб“, „Легендата за героя Съмао“ и „Бъдещата комбинация“ получават високи оценки и оказват силно влияние.

7.2 Новата опера *янгъ*

7.2.1 От старата опера *янгъ* към новата опера *янгъ*

Операта *янгъ* има своето начало още през династия Сун в Китай, когато първоначално е наричана „*тайпин янгъ*“. Тя се разпространява предимно в северни райони на Китай и поради различията в културния контекст, в различните региони се е развила в различни форми на изпълнение и съдържание. Названието „опера *янгъ*“ идва от песните, които се изпълняват от земеделските работници по време на тяхната трудова дейност. Обикновено се изпълнява с песни и танци, като най-често се представя на открити площи на традиционния Лунен фестивал (петнадесетия ден от първия лунен месец). Традиционната китайска народна песен и танцова форма *янгъ* е известна също като „въртяща се *янгъ*“. *Янгъ* е местно изкуство, различно от западната опера, което също притежава характеристиката на синтетично изкуство с елементи на музика, поезия, танц, изобразително изкуство и театрално изпълнение, което го прави комплексно и многопластово. Подобно на операта, *янгъ* съчетава различни форми на изкуството с оглед

създаване на цялостно естетическо преживяване. В по-късното си развитие *янгъ* постепенно се трансформира в народна малка драма, като се появяват функции за ролева игра и разказване на истории. Това е еволюция, при която се въвеждат различни персонажи и повествователни елементи, които допълват театралния и музикалния аспект на изпълнението. Характеристиките на колективността и непрофесионализма в изпълнителската дейност на *янгъ* определят нейната близост и влияние в народния културен живот.

Операта *янгъ* включва две форми на изпълнение: песен и танц, както и малка пиеса. Първата форма се отнася до традиционната китайска народна песен и танц, известен като „*янгъ*“ или „танц *янгъ*“, който се е разпространил през вековете. Втората форма обаче се отнася до активности *янгъ*, в които има персонажи, истории и завършен разказвателен елемент. Тази форма се разглежда като регионален театрален жанр в китайската опера и се нарича общо „*янгъ*“, а по-специално „драма *янгъ*“ или „опера *янгъ*“. Новата опера *янгъ* от Академията за изкуства „Лу Сюн“ представлява театрална форма, създадена чрез трансформация на старата опера *янгъ*, базирана на традиционните „драма *янгъ*“ и „игрални драми“ от региона на Северна Шанси. С други думи, новата опера *янгъ* от Академията за изкуства „Лу Сюн“ е изработена и развита въз основа на преобразуването и модернизацията на старата (традиционна) опера *янгъ* от Северна Шанси. След възникването на новата опера *янгъ* на Академията за изкуства „Лу Сюн“, в региона на северната част на провинция Шанси продължават да съществуват две форми на опера *янгъ*: традиционната (стара) опера *янгъ*, предавана през поколенията, и новата опера *янгъ*, възникнала по време на Втората световна война, която е разработена в Академията за изкуства „Лу Сюн“. До днешен ден хората продължават да съхраняват традиционната опера *янгъ*, която има народни формати и стилови характеристики, наречена „стара опера *янгъ*“. Операта, която е преминала през преобразуване, иновации и развитие през 1942 г., се нарича „нова опера *янгъ* на Академията за изкуства „Лу Сюн“.

7.2.2 Новата опера *янгъ* през периода на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан

Операта *янгъ* е жанр в театралната категория, който се създава на основата на народната *янгъ* и представлява нов тип малка опера. Това е малка песен и танцова драма, която се оформя като нова художествена форма по време на Втората световна война в

освободените райони на Йенан. Музиката на новата опера *янгъ* включва елементи от народната театрална музика, като песни от северен Шенси и даоски напеви, които придават на произведенията уникален регионален и етнически звук. Сюжетът на новата опера *янгъ* е сравнително семпъл, с концентрирана тема и обикновено включва два или три персонажа. Това я прави лесно разбираема и достъпна за широката публика. Съдържанието на новата опера *янгъ* основно отразява големите производствени кампании, земеделската борба за намаляване на наемите, образователните инициативи и мобилизацията на хората за армията по време на Втората световна война в районите на Шанси - Гансу - Нинся. Новата опера *янгъ* се основава на старата опера *янгъ* с малки сцени и широко интегрира местни народни песни, театрални форми, народни танци и елементи на драматичен танц, за да създаде нова и разнообразна художествена форма.

7.2.3 Иновации в новата опера *янгъ*

Иновациите в новата опера *янгъ* основно включват:

- обновяване на темите
- замяна на отношенията между старите и новите персонажи
- замяна на традиционните реквизити и реформа на костюмите
- от избор на песни и текстове до адаптация и създаване на музика
- диалектализация на театралния език и внедряване на идеологически термини

7.3 Творчески характеристики на новата опера *янгъ* в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан

7.3.1 Характеристики на жанровото творчество

- **Новата опера *янгъ* е „нов тип кратка песен и танцова драма“.** Това е разбирането за новата опера *янгъ* по време на периода в Йенан. Що се отнася до характеристиките на новата опера *янгъ*, обикновено се счита, че тя е „нов тип кратка песен и танцова драма“. Новата опера *янгъ* от периода на Йенан е кратка драма, която използва народни песни и танци за „песенно-танцово“ представяне на сюжета. Затова новата опера *янгъ* е „площадна песен и танцова драма“. Тя представлява интегрирана художествена форма, която съчетава театър, музика и танц, и е нов тип площадна песен и танцова драма.

Новата опера *янгъ* от периода на Йенан е „песенна драма“. Редица музикални историци определят новата опера *янгъ* от периода на Йенан като „песенна драма“.

Например, музиковедът Мин Йен, автор на „Нова китайска музика“, смята, че новата опера *янгъ* от Йенан е малка песенна драма с малък брой изпълнители и семпъл език, представяна на открито на площади.

Новата опера *янгъ* от периода на Йенан е китайската „Нова опера“.

Въпреки че „новото“ в новата опера *янгъ* означава нова опера *янгъ*, „песента“ в янгъ-драмата не е „песента“ от западната „опера“, а „песента“ от китайската „*янгъ*“. Тя се отнася до „китайски народни песни, народна музика, музика за речитатив и пеене и местна драма“. Затова, новата опера *янгъ* от Йенан не съответства на концепцията за „опера“ в западния смисъл, а представлява нов тип народна драма, при която историята се разказва чрез песни и танци. Тя не е просто преосмислена стара опера *янгъ*, а е форма на трансформация, създадена, за да адаптира народното изкуство към реалистични теми.

7.3.2 Характеристики на музикалното творчество

Музикална структура. Основата е монофоничното пеене, като вокалната музика е водещата форма.

Модел на творчество. Основният модел за създаване на песни се състои в постяването на нов текст върху стари мелодии и използването на една песен за многократна употреба.

Музикален стил: главно в стила на народната музика от Северна Шанси.

7.4 Ново творчество в стил опера *янгъ* от периода на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай

7.4.1 Развитие на новата опера *янгъ* през периода в Североизточен Китай

Новото творчество в Академията за изкуствата „Лу Сюн“ в Йенан в освободените зони на Североизточен Китай за операта *янгъ* основно черпи вдъхновение от изпълнителските форми и основните вокални линии на североизточната голяма опера *янгъ* и двучлени танцово-песенен дует. Персонажите често се появяват и изчезват с акомпанимент на гонгове в началото или края на сцените, а диалозите между персонажите често се изпълняват в „песенен“ формат. Мелодиите се базират на любимите на местните хора двучлени скечове и североизточни народни песни. Това води до създаването на нови форми като „Фенерът на славата“ и „Семейна слава“, които се основават на двучлени скечове, популярни сред обикновените хора от региона. Тези нови форми носят нови нюанси и същевременно се различават от операта *янгъ* от Йенан. Представителните произведения от този период включват „Фенерът на славата“ (музика: Дън Дзъ-и) и др.

7.4.2 Характеристики на новото творчество в стил опера *янгъ* от периода на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Североизточен Китай.

Създателите на новата опера *янгъ* в Североизточен Китай, продължавайки характеристиките на новата опера *янгъ* от периода в Йенан, съчетават музикалния стил на североизточната *янгъ* и двучления скеч. Така те не само продължават традицията на китайската народна музика, но и допринасят за развитието на китайската нова опера.

7.5 Нова опера

7.5.1 Обзор на новата китайска опера

Операта възниква през 17-ти век в Европа и с влиянието на новата култура от Движението на 4-ти май, когато започва освобождаването на мисълта, тя става популярна сред китайските музиканти. Един от основните въпроси, с които се сблъскват китайските композитори през този период, е как да адаптират западната оперна форма така, че да отговаря на естетическите вкусове на китайския народ. Това става важна цел за китайските музиканти, които се стремят да създадат произведения, съчетаващи западни музикални форми с китайски елементи. През този период творчеството на Ли Дзинхуей в създаването на детски музикални спектакли открива нов път за развитието на китайската опера. Неговите произведения полагат основите на китайската оперна традиция, като интегрират музикални елементи и театрални форми, които отговарят на нуждите на китайската публика, запазвайки емоционалната и културната идентичност на Китай. През 1942 г., след „Реч на форума за литература и изкуство в Йенан“, е поставена важната линия, че изкуството трябва да служи на работниците, земеделците и войниците. Най-представителната нова опера от този период, „Момичето с белите коси“, която утвърждава китайския стил на новата опера.

По време на този период операта се създава върху основата на народните тоналности и драматични елементи, като включва пеене и танци, комбинирайки както литературен, така и разговорен стил, със смесица от говорене и пеене. Части от съдържанието в сценария са писани с по-прост и лесно разбираем народен стил, като финалната композиция е сглобена от различни музикални фрагменти, без да се нарушават оригиналните драматични характеристики. То включва аспекти като сценография, сценарий, режисура, музика и други, които силно подчертават продължаването на революционните и фолклорни музикални традиции от времето на войната. Съчетават се

форми на традиционен театър, като се използват народни стилкови мелодии като материал, като се прилагат различни творчески техники, като основни музикални теми, соло изпълнения, дуети и други. Операта притежава ярко изразени характеристики на фолклорната музика, особено на народната музика от Северна Шанси, която отразява реалния живот на народа. Тя използва музикален език, който е лесно разбираем за широката публика, поради което бързо печели признанието на народа.

Операта на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан, като знакова художествена форма в историята на китайската музика и изкуства, има голямо значение в реален аспект с дълбокото си влияние върху народните маси, благодарение на темите, свързани със съпротивата срещу инвазията, както и на своите стилкови характеристики, които включват масови, народни и епохални елементи.

7.5.2 Етапи в развитието на новата опера

От март 1938 г. до ноември 1938 г. първото и второто поколение преподаватели и студенти на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан започват своето първоначално проучване в създаването на оперни произведения. Пренаписването на текстове върху съществуващи народни песни може да се разглежда като изключително важен метод за обучение по това време. Този подход не само че вдъхва нов живот и енергия на традиционните народни песни, но и служи като много ефективен начин за създаване на нови произведения.

По-късно, след пристигането на Сиен Синхай в Йенан, преди Академията за изкуства „Лу Сюн“ да се развие на по-високо ниво, Сиен Синхай активно се отдава на творческа практика и бързо се интегрира в културната атмосфера на Йенан. Творчеството на Сиен Синхай получава широко признание от различни среди в Йенан.

След това настъпва етапът на „масовото разпространение“ когато след изказването на Мао Дзедун на Литературната среща в Йенан през 1942 г., Академията за изкуства „Лу Сюн“ влиза в период на творческа вълна за създаването на операта *янгъ*. През този период броят на създаваните оперни творби намалява.

Накрая, след като Академията за изкуства „Лу Сюн“ стига до Североизточен Китай, тя продължава създаването на оперни произведения, като органично съчетава западната художествена форма на операта с местни музикални стилове - североизточни народни

песни, двугласно пеене и разказвателни мелодии. В резултат на това са създадени около тридесет драматични произведения.

7.5.3 Представителната нова опера: „Момичето с белите коси“

7.5.3.1 Творчески контекст на операта „Момичето с белите коси“.

Сюжетът на операта „Момичето с белите коси“ е вдъхновен от бурния период на класова борба и е типична история за революцията на народа, борещ се за освобождение и социална справедливост. Операта има за тема „Старото общество превръща хората в демони, а новото общество преобразява демоните в хора“ и разказва историята за живота на селяните, изпълнен с кръв и сълзи, под жестокото експлоатиране и потисничество от страна на земевладелците. Творбата възпява борбата и победата на народа, воден от народната армия за свобода и социална справедливост.

7.5.3.2 Музикален анализ на операта „Момичето с белите коси“

Музиката на „Момичето с белите коси“ е тясно свързана с драматичното съдържание на операта. В създаването на операта са взети успешни елементи от чуждестранната опера, като същевременно съзнателно са използвани традиционни китайски тонални структури и методи на развитие от китайската опера. Това е съчетано с дръзко новаторство, което придава на произведението ярки характеристики на епохата и изразена народна стилистика.

7.5.3.3 Художествени характеристики на операта „Момичето с белите коси“

Използване на елементи от традиционната китайска опера. В операта „Момичето с белите коси“ използването на музикални елементи от традиционната китайска опера е очевидно. В композицията, както в самата музика, така и в техниките на пеене, са включени елементи от оперното изкуство, като особено се набляга на музикалния стил на музикалната драма от Хъбей – *хъбей бандзъ*.

Заимстване на народна музика. Въпреки, че тази опера в по-малка степен черпи от народната музика в сравнение с други опери, тя все пак включва елементи като народни песни и инструментална музика.

Заимстване от западната опера. „Момичето с белите коси“ е крайгълен камък в историята на развитието на китайската опера и представлява нов тип китайска опера — национална опера. Музикалното ядро е основно базирано на елементи от оперната и народната музика, но като форма операта напълно заимства западната оперна традиция.

Първо, по отношение на дължината, „Момичето с белите коси“ напълно заимства западния оперен подход на разделяне на действия и сцени. Това вече не е малка постановка в стил *янгъ*, а официална сценична продукция, предназначена за изпълнение в професионални театри. Второ, в операта „Момичето с белите коси“ изпълнителите не използват само традиционната китайска вокална техника. Например, изпълнителят на главния герой Ян Байлао пее, използвайки белкантовата техника, което представлява значителна стъпка напред към западната опера в развитието на китайската опера. Това полага основите за появата на сериозната опера в историята на развитието на китайската опера. Освен това, начините на изпълнение са разнообразни – вече не се ограничават само до соло и дуети както в *янгъ* операта, а включват и хорово пеене, ансамбли и други вокални форми, заимствани от западната опера.

В началния етап на творчеството в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан много композитори напускат Китай, живеят според западното мислене и създават музика със западни композиторски техники. Въпреки че композират редица изключителни произведения, този „високопарен“ стил, отделен от живота на обикновените хора, не може да бъде приет от народа на Йенан. Той не носи характерните следи на китайските композитори. В очите на европейците изглежда като интеграция, но всъщност представлява откъсване от своята традиция; в очите на китайците изглежда познато, но всъщност е само западен стил. Скоро композиторите, които осъзнават тази ситуация, се потапят в живота на хората в Йенан, черпейки от сърцевината на народната музика и създавайки поредица от класически произведения.

Заклучение

Музикалната култура, създадена в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан, като революционен свят формира специална културна област в китайската музикална култура. По време на антияпонската война, местната народна музика на Йенан претърпява идеологични промени и се слива с професионалната музика на елита, създавайки уникален музикален стил. Този стил, със своето отличително духовно излъчване, оказва дълбоко влияние върху музикалния процес както по това време, така и в бъдещето.

Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан притежава характерна за времето си особеност:

Изкуството произлиза от живота и е продукт на своята епоха. В тази червена епоха операта се ражда заедно с революционната тема, като историята ѝ придава специална мисия. Сюжетите на тези оперни произведения се основават на тогавашната социална обстановка и имат за цел да разпространяват идеите за антияпонска съпротива сред народа, да пробуждат патриотичния дух на хората и да събуждат тяхното съзнание за национално спасение. В писателския метод, като фон е използвана антияпонската война, основната линия е борбата, а най-важният естетически ориентир е да се хареса на народа. Мелодиите в пиесата са изпълнени с народни мотиви, а текстовете са простички. По-късно, със стабилизирането на антивоенната обстановка и началото на строителството в освободените райони, темите на произведенията също претърпяват известни промени. Творческият фокус постепенно се измества от изразяване на патриотичен дух и стремеж за национално спасение към теми като поземлената реформа. Музикалните образи в произведенията от периода на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан са носители на духа на епохата на борба и живот, изпълнен с вълнение и напрежение. Те носят в себе си бойния дух на времето. Оперите, създадени от композиторите в академията представляват картина на нация в битка, като всяка музикална част може да бъде възприемана като картина, изразяваща съответните емоционални промени.

Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан притежава масова привлекателност:

Революционната музика трябва широко да черпи вдъхновение от народната музика, а съдържанието, което операта представя, трябва да бъде свързано с ежедневието и битието на хората. Само по този начин революционната музика ще има здрава основа сред народа. Темата на музикалните произведения на Академията за изкуствата „Лу Сюн“ в Йенан трябва да бъде следната: да пеят за народа, да популяризират националната култура, да възпяват с пълен глас националноосвободителната война, да я доведат докрай, да се учат от народната култура, да представят националната специфика, да поставят народа в центъра и да поемат отговорност за неговата защита; да не се поддават на натиск, да бъдат смели в промяната и да опитват нови неща. Именно тези характеристики придават на стила на творчеството в Йенан уникален национален облик, а творбите стават дълбоко свързани с народа, съчетавайки духа и същността му.

Разнообразните произведения, създадени в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан, възплават културното развитие на Йенан и са тясно свързани с живота на народа. Независимо дали в тематика, език или емоция, те намират дълбок отклик сред хората. Произведенията произлизат от народа и се връщат при него в друга форма - музиката. В тях е запазено най-доброто, като същевременно са заимствани и някои чуждестранни творчески подходи. Тези литературни творци и композитори от Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан, идващи от всички краища на страната, представят своите произведения в различни форми, като широко използват народна опера и речитативно пеене. Този общоприет подход веднага печели одобрението на публиката и полага основите за популяризирането на техните творби сред народа. Поради това композиторите се стремят да навлязат в селските райони, да изучават народната музика и да я прилагат широко в оперното творчество, което формира общата характеристика на оперите от онова време. Въпреки трудния процес на създаване и суровите условия, произведенията и техните автори изразяват искрени чувства и емоции. Те оказват значително влияние както върху обществото, така и върху развитието на музиката.

Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан притежава драматичност:

Още в самото начало на създаването на китайската национална опера се заимстват значително техники от драматичния театър, особено за сцени с интензивни драматични конфликти, които често се представят чрез театрални средства. Този подход прави изкуството по-житейско и по-лесно разбираемо за обикновените хора. Поради своите специфики, операта изисква съчетаване на музикални и драматични елементи. Затова обикновено обемът на драматургията не е голям, героите са ограничен брой, а сюжетът не е прекалено сложен. Обикновено сюжетът се развива около един персонаж и едно основно събитие, преминавайки през етапи на начало, развитие, кулминация и затихване, за да завърши като затворена структура, съчетаваща музика и драма. Традиционната китайска национална опера също в основни линии следва тази структурна характеристика. Независимо дали става въпрос за новаторската опера „Белокосото момиче“ или за по-късно създадените „Сватбата на Сяо Ърхей“, „Дъщеря на партията“ и „Дивият огън и пролетният вятър срещу древния град“, всички те следват същата структура. Още от самото си създаване, китайската национална опера прави необходимите избори и отсявания, като подчертава ролята на мелодията. Особено внимание се отделя на използването на ариите и

дуетите, чрез които се развива сюжетът и се изразяват емоциите на героите. Както в операта „Момичето с белите коси“, която заимства основния лад на традиционната музика и го адаптира, така също тя цялостно усвоява и преработва съкровищата на китайската традиционна народна музика и опера, като ги развива в дълбочина. По този начин се постига иновация както в съдържанието на операта, така и в музикалното ѝ изпълнение. След като се усвои и преработи китайската и други народни песни от различни региони, хората започват да използват емоциите на персонажите в операта, които произхождат от различни стилове и регионална музика. След това местният музикален материал се развива, променя и преработва, за да отговори на изискванията за драматично представяне и развитие на сюжета. По този начин музиката на операта става по-драматична и житейска, като това се явява основен принцип в музикалното творчество.

Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан притежава художественост:

С оглед постигане на по-голяма образност в музикалното творчество, хармонията, полифонията, писането на партии и оркестрацията са от съществено значение. Без значение дали става въпрос за ритъм, мелодия или хармония, те трябва да бъдат използвани точно и изразително, за да могат да бъдат обичани и изпяти от широката публика. В музикалните произведения, създадени от Академията за изкуства „Лу Сюн“, всеки персонаж изразява борбения дух на народа, който е смел и непокорен. Операта, създадена по време на Академията за изкуства „Лу Сюн“, притежава свои отличителни черти, с уникални лирични стилове и силно подчертано желание за изразяване, което я поставя в сферата на изкуството с дълбока и многопластова художествена стойност. В произведенията от периода на Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан се обръща особено внимание на принципа „използване на западното за китайските нужди“, като се засилва изразителността. Всяка от тези изключителни музикални творби прониква дълбоко в сърцата на хората и става обичана от широката публика. Музикалните произведения се отличават със своите стегнати и ясни музикални фрази, като съдържанието излъчва искрени чувства и емоции. Те ярко представят жизнеността и динамиката на революционната база, а също така отразяват единството на армията и народа в борбата и тяхната вяра в победата на съпротивата. Поради дълбокото и точно разбиране на съдържанието на текстовете и темите, ярките и весели лирични мелодии се съчетават с остри, борбени мотиви, което придава на музиката революционен романтизъм и прави

песните едновременно лирични и бойни. В дългата история на създаването на китайската опера, произведенията на Академията за изкуства „Лу Сюн“ могат да се нарекат уникални. От тях се вижда смелостта на музикантите от академията да експериментират с различни стилове. Композиторите използват превъзходната традиционна китайска култура като основа и представят произведенията си с уникални национални характеристики, които включват пентатонична система, съобразени с традиционните музикални произведения методи, както и изследване на музикалния език в китайската опера и др. В Йенан, композитори като Сян Юй и Сиен Синхай, които са преминали през западно музикално образование, постигат забележителни успехи в китайската народна музика, което е изключително достойно за уважение. Техният народен стил и културно наследство са изключително ценни за китайската литературна и художествена сцена по онова време. Произведенията на тези композитори показват не само дълбокото съдържание на китайската традиционна култура, но също така изразяват духа на времето в Китай. Въпреки трудните условия по време на войната, те продължават да са посветени на творчеството си, което показва, че предшествениците в Академията за изкуства „Лу Сюн“ в Йенан преследват и изразяват характера на традиционния китайски интелектуалец.